

een **buddy**
bij de wieg

Eindrapport

Een buddy bij de wieg

Samen zorgen voor een kwetsbare zwangerschap

“It is not enough to have lived.
We should be determined to live for something.
May I suggest that it be creating joy for others,
sharing what we have for the betterment of personkind,
bringing hope to the lost and love to the lonely.”

Leo F. Buscaglia

Dankwoord

Na een jaar verder aan de weg timmeren van 'Een buddy bij de wieg', stellen we u graag dit rapport voor. 'Een buddy bij de wieg' begon in 2008 als een project van gedreven collega's van Arteveldehogeschool Gent vanuit de idee dat we als hogeschool onze bijdrage moeten leveren aan de maatschappij. Vanuit de verantwoordelijkheid om goed opgeleide vroedvrouwen en sociaal assistenten af te leveren, wilden we hen beter voorbereiden op hun toekomstige opdracht. In de huidige diverse samenleving moeten zij de nodige competenties ontwikkelen in het omgaan met kwetsbare gezinnen. Dit vraagt van jonge professionals een inclusieve communicatie met gezinnen vanuit een open blik. Naar het voorbeeld van Arteveldehogeschool werd het buddymodel verder uitgerold naar andere hogescholen in Vlaanderen en Nederland, én met succes! Tijdens dit nieuwe project hebben we het buddymodel verder uitgerold naar vrijwilligers opdat we nog meer gezinnen kunnen bereiken. Wat als een project begon, is al lang geen 'project' meer. 'Een buddy bij de wieg' is een vaste waarde geworden en een deel van ons.

Grote dank aan de bezielers van 'Een buddy bij de wieg'. 10 jaar geleden plantten zij het eerste zaadje van 'hun' project. We zijn erg fier dat we elke dag verder mogen bouwen op hun werk.

Dankzij de steun van talrijke (sociale) organisaties en hogescholen, directeurs en opleidingshoofden, die samen met ons geloven in het concept, konden we verder groeien.

Dank ook aan de overheid en talrijke organisaties die ons met financiële impulsen steeds nieuwe zuurstof geven, dit maakt het mogelijk om het steeds beter te doen.

Bijzondere dank aan de buddy's van 'Een buddy bij de wieg'. Het buddyconcept krijgt pas vorm als zij in actie treden, acties die soms zo klein lijken, maar tegelijk zo groot zijn.

Tot slot willen we alle gezinnen bedanken die hun buddy met open armen ontvangen in hun gezin, die hun lief en leed met hen delen. We hopen dat we voor hen ook in de toekomst nieuwe kansen mogen creëren.

Het buddyteam van Arteveldehogeschool Gent

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1 ‘Een buddy bij de wieg’	5
1.2 Het buddymodel als hefboom in de strijd tegen kinderarmoede.....	5
1.3 Nood aan verdere uitbouw van het buddymodel.....	6
1.4 Projectdoelstellingen.....	6
2. Projectdoelstelling 1: uitbreiden van het bestaand aanbod met een vrijwilligersluik	7
2.1 Een proeftuin voor vrijwilligers in Gent	7
2.2 Structurele verankering van de buddywerking in Gent	10
3. Projectdoelstelling 2: opstarten van twee nieuwe buddy-satellieten	12
3.1 Nieuwe buddy-satellieten Sint-Niklaas en Ronse.....	12
3.2 Buddy-satelliet Sint-Niklaas.....	13
3.3 Buddy-satelliet Ronse.....	14
3.4 ‘Een buddy bij de wieg’ in Vlaanderen en Nederland	14
3.5 ‘Een buddy bij de wieg’ op weg naar verdere groei.....	15
4. Projectdoelstelling 3: opzetten van een lerend netwerk	17
5. Conclusies	19
6. Onderzoek	21
6.1 Onderzoekresultaten	21
6.1.1 Buddy’s.....	21
6.1.2 Gezinnen	28
6.1.3 Doorverwijzers	32
6.1.4 Buddy-medewerkers.....	34
6.2 Conclusies onderzoek.....	37
7. Valorisatie	38
8. Bibliografie	39
9. Bijlages	41

©Arteveldehogeschool Gent

Dit eindrapport is het inhoudelijk verslag van het project ‘Een buddy wij de wieg: perinatale coaching van kwetsbare gezinnen’, gefinancierd door minister Liesbeth Homans. Looptijd 1/12/2016 – 30/11/2017

Auteurs: Kaat Helsloot, An De Craecker & Katrien Roels (Arteveldehogeschool Gent), met de medewerking van Heidi Schelfhout (Stedelijke gezinsopvang St-Niklaas) en Talitha Holander (Huis van het Kind Ronse)

1. INLEIDING

1.1 'Een buddy bij de wieg'

'Een buddy bij de wieg' werd in 2008 ontwikkeld door de bacheloropleidingen vroedkunde en sociaal werk van de Arteveldehogeschool Gent. Studenten vroedkunde en sociaal werk begeleiden als buddy een kwetsbaar gezin gedurende de perinatale periode en het jonge ouderschap. Jaarlijks worden zo een 15-tal gezinnen bereikt.

Concreet begeleiden buddy's binnen een één-op-één traject een gezin waarbij ze werken volgens het **conceptueel buddymodel**, dat middels eerder kwalitatief onderzoek werd ontwikkeld (Hoogewys & Goethals, 2013). Deze buddy-acties bestaan uit het bieden van praktische, organisatorische, informatieve en emotionele steun en het doorverwijzen naar de bestaande zorg- en hulpverlening. Samen met het gezin gaat de buddy op zoek naar oplossingen. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar het toe leiden naar de zorg. De buddy vormt daarbij de schakel tussen het gezin en de professionele zorg- en hulpverlening.

De **sterktes** van het buddymodel zijn de laagdrempeligheid (de student werkt in de nulde lijn en is voor kwetsbare gezinnen laagdrempeliger dan een professionele zorgverstrekker), de sterke lokale verankering en samenwerking met de professionele zorg- en hulpverlening (waardoor ingezet wordt op de toegankelijkheid van de gezondheidszorg), en versterken van competenties van buddy's (in het omgaan met armoede in een diverse samenleving). Een onderzoek uit 2013, waarin 30 buddy-'betrokkenen' (studenten, gezinnen en zorgverleners) bevestigd werden, bevestigt dat het buddy-model voor kwetsbare gezinnen een hefboom kan zijn naar een betere levenssituatie (Hoogewys & Goethals, 2013).

1.2 Het buddymodel als hefboom in de strijd tegen kinderarmoede

In Vlaanderen worden ongeveer 12% van de kinderen in een kansarm gezin geboren (Studiedienst van de Vlaamse regering, 2017). Dit wil zeggen dat zo'n 150.000 kinderen van in de wieg **minder kansen** krijgen. Onderzoek toont aan dat kinderarmoede vooral in stedelijke gebieden problematisch is. Daarnaast is er echter ook, vaak minder zichtbare, armoede in dunbevolkte plattelandsgebieden. De armoedecijfers liggen het laagst in de meer bevolkte niet-verstedelijkte gebieden (Mathijssen, 2010). Kinderen die opgroeien in armoede krijgen minder kansen om hun talenten te ontplooiën en lopen zo cruciale ontwikkelingskansen mis tussen de leeftijd van 0 en 3 jaar. Tijdens de eerste levensjaren vindt de ontwikkeling van intellectuele, emotionele en sociale vaardigheden plaats. Na het eerste levensjaar hebben deze kinderen dan ook reeds een achterstand opgelopen van 2 maanden, een achterstand die nog moeilijk kan worden ingehaald gedurende de schoolloopbaan (VAPA, 2015-2019). De structurele mechanismen van armoede en uitsluiting zorgen er met andere woorden voor dat geboren worden en opgroeien in een arm gezin grote gevolgen heeft op langere termijn. Ook tonen cijfers aan dat zij later minder kansen krijgen op de arbeidsmarkt en een groter risico lopen om zelf arme ouders te worden. (Koning Boudewijnstichting, 2017)

Investeren in kinderen loont. Gezinnen met jonge kinderen ondersteunen, is geen instant oplossing voor de bestaande problemen, maar het draagt bij tot het doorbreken van vicieuze cirkels die armoede intergenerationeel in stand houden (Groenez, 2013). Inzetten op de perinatale periode biedt hier extra kansen. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat de "eerste 1000 dagen" van een kind (zwangerschap + eerste 24 maanden) cruciaal zijn, omdat hier de basis gelegd wordt voor de ontwikkeling van de hersenen (Horton, 2013). In deze periode ligt een enorm potentieel besloten, met impact op de hele verdere neuronale en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Inzetten op levensomstandigheden (o.a. huisvesting) en gezonde voeding in deze periode heeft een grote impact op de verdere ontwikkeling van kinderen, en kan indirect helpen om de armoede cirkel te

doorbreken (Horton, 2013). Daarnaast is deze periode voor de ouders een scharniermoment: het is een periode van hoop. Alle ouders verlangen immers dat hun kinderen een beter leven zullen hebben dan zijzelf. Recent onderzoek laat zien dat ouderschap voor moeders in maatschappelijke kwetsbaarheid een belangrijk element van zingeving is, maar dat het tegelijk ook erg veel vragen en onzekerheid oproept (Cox, Detailleur, & Van der Vorst, 2015). Daarnaast toont de literatuur aan dat kwetsbare zwangere vrouwen nood hebben aan een vertrouwenspersoon, een coach die hen helpt om drempels op weg naar zorg (zowel medische als psychosociale) te overwinnen (Peeters, 2007).

Het **buddymodel** speelt in op de kansen en de noden die met de periode van jong ouderschap verbonden zijn. Zo zet het model in op preventie en **bestrijding van armoede in kwetsbare gezinnen**, met een focus op de **perinatale periode** als kantelmoment ('window of opportunity').

1.3 Nood aan verdere uitbouw van het buddymodel

Bij de opstart van een buddy bij de wieg in 2008 werd het buddymodel opgebouwd rond studenten vroedkunde en sociaal werk. Niettegenstaande het studentenmodel 'een buddy bij de wieg' structureel goed verankerd zit in verschillende opleidingen en organisaties in Vlaanderen doen zich toch een aantal problemen voor. De betrokken bacheloropleidingen worden immers geconfronteerd met een wanverhouding tussen het groot aantal aanmeldingen van gezinnen en het eerder beperkt aantal student-buddy's. De toename van aanmeldingen komt niet alleen door een toenemende armoede omwille van migratie en andere socio-economische factoren, maar ook door een betere detectie van de problemen die in aanmerking komen voor een buddy-ondersteuning. Ook is het project steeds beter bekend en wordt de begeleiding door de buddy's sterk gewaardeerd. Een tweede probleem is dat er in bepaalde periodes van aanmeldingen geen buddy's beschikbaar zijn omwille van vakantie, buitenlandse stages of examenperiodes. Deze situatie wringt bij de projectmedewerkers omdat het haaks staat op de vooropgestelde doelstelling om laagdrempelige hulp aan kwetsbare zwangere gezinnen in nood te geven. Een derde belangrijk probleem is dat er nood is om het buddymodel te implementeren buiten de grootstedelijke gebieden. In meer landelijke gebieden zijn immers geen studenten beschikbaar door het ontbreken van hogescholen. Dit vraagt om een grotere groep buddy's, alsook om buddy's die de tijd en middelen hebben om zich over een grotere regio te verplaatsen.

1.4 Projectdoelstellingen

Recente subsidies, in het kader van de bestrijding en preventie van armoede bij kinderen met jonge gezinnen van minister Liesbeth Homans maakten het mogelijk het buddymodel uit te rollen naar vrijwilligers (VAPA, 2015-2019).

Het **uitgangspunt** van dit project was om tijdens de looptijd van één jaar (1-12-2016 t.e.m. 30-11-2017) een **verdere uitbouw van het buddymodel** mogelijk te maken.

Het **doel** van deze verdere uitbouw was **de toegankelijkheid en de continuïteit binnen het zorglandschap te vergroten voor aanstaande en jonge gezinnen in maatschappelijk kwetsbare situaties.**

3 Projectdoelstellingen:

1. Het uitbreiden van het bestaand aanbod met een vrijwilligersluik;
2. Het opstarten van twee nieuwe buddy-satellieten in Vlaanderen;
3. Het opzetten van een lerend netwerk waarin bestaande buddywerkingen elkaar versterken.

2. PROJECTDOELSTELLING 1: UITBREIDEN VAN HET BESTAAND AANBOD MET EEN VRIJWILLIGERSLUIK

Studenten zijn beperkt in aantal, tijd en plaats. Het werken met vrijwilligers lenigt de nood aan meer buddy's en aan meer continuïteit in het buddy-aanbod binnen stedelijke gebieden waar hogescholen gevestigd zijn. De uitbreiding naar vrijwilligers zorgt er daarnaast voor dat het buddymodel kan geïmplementeerd worden in regio's die meer landelijk gelegen zijn. Binnen een eerste fase van dit project werd in regio Gent een proeftuin opgezet die in een tweede en derde fase werd uitgerold naar twee nieuwe regio's Sint-Niklaas en Ronse.

2.1 Een proeftuin voor vrijwilligers in Gent

In **Gent** werd het **bestaande netwerk** van partners **versterkt en uitgebreid**. Via het nieuwe emailadres, buddybijdebieg@arteveldehs.be, kunnen gezinnen worden aangemeld. Om het contact met het bestaande netwerk te versterken, werd een **digitale nieuwsbrief** in het leven geroepen (bijlage 1). In 2017 werden 2 nieuwsbrieven (in juni en september) naar huidige en potentiële partners in het Gentse buddynetwerk verstuurd. Daarnaast zijn de projectmedewerkers lid van het platform kwetsbaar zwanger en werd het project op 16 juni 2017 voorgesteld voor partnerorganisaties. Van bij de start van het project werden gesprekken gevoerd met partnerorganisaties (Kras vzw, weggeefwinkel 'De olijfbom', Kind en Gezin en Huis van het Kind) teneinde de buddywerking structureel te verankeren in hun organisatie. Door een **klankbordgroep** op te richten die het project 3 maal tijdens het project adviseerde, werden nieuwe contacten gelegd en bestaande versterkt. De adviezen van de klankbordgroep (met o.a. afgevaardigden van OCMW Gent, Kind en gezin, Huis van het kind, en enkele sociale organisaties) bleken erg waardevol en hielpen het project vormgeven en bijsturen waar nodig.

Om de buddywerking met vrijwilligers te kunnen vormgeven, werd het bestaande **buddy-werkmateriaal** herwerkt en uitgebreid en werd een **eigen website** ontwikkeld (bijlage 2).

Een buddywerking met vrijwilligers vraagt om andere accenten, waardoor het nodig was om specifiek buddymateriaal te ontwikkelen voor deze doelgroep. Daarnaast was het huidige buddymateriaal toe aan een update. In april 2017 werd de nieuwe **brochure voor de opzet van een buddywerking met vrijwilligers** gelanceerd en werd de **brochure voor de opzet van een buddywerking met studenten** herwerkt (bijlage 3). Deze brochures helpen nieuwe buddywerkingen bij de opzet van hun eigen buddywerking. Voor geïnteresseerde organisaties werd een **informatiebrochure** opgesteld waarin de buddywerking wordt toegelicht (bijlage 4). De **folder voor gezinnen**, waarmee zorg- en hulpverleners gezinnen kunnen informeren over de buddywerking, werd herwerkt (bijlage 5). De folder was immers verouderd. Daarnaast werd rekening gehouden met aangepast taalgebruik dat cultuursensitief is.

Om het buddy-werkmateriaal aantrekkelijk te maken, werden **nieuwe foto's** gemaakt door de huisfotograaf van Arteveldehogeschool. Op de cover van de brochures en folder prijkt nu een foto van één van onze buddy's en een buddymama. Gezien de gevoelige problematiek hebben we een actrice uitgenodigd als buddymama. Om de kosten te drukken, werden de folder voor gezinnen, de informatiebrochure en de rekruteringsfolder voor vrijwilligers in eigen beheer ontworpen. De brochures voor de opzet van een buddywerking werden uitbesteed aan een professioneel ontwerp bureau.

Op de corporate website van de Arteveldehogeschool Gent kreeg 'Een buddy bij de wieg' een eigen website. Voorheen had de buddywerking enkele pagina's op de website van de hogeschool, maar het geheel was over de jaren heen en door de veelheid aan informatie die beschikbaar werd gesteld erg

onoverzichtelijk geworden. Om deze reden werd een nieuwe website gecreëerd die gelinkt werd aan de corporate website van de Arteveldehogeschool. Het doel van de nieuwe website is geïnteresseerden informatie te verschaffen over het project en het buddy-model, en nieuwe vrijwilligers te informeren. Via de website kunnen doorverwijzers ook nieuwe gezinnen aanmelden. De nieuwe website werd in september 2017 gelanceerd en bekend gemaakt in de nieuwsbrief.

Een belangrijke doelstelling van het project was het opstarten van nieuwe buddy-satellieten. Om de medewerkers van de nieuwe satellieten beter te kunnen begeleiden, werd een **vorming voor medewerkers** ontwikkeld. Deze vorming werd uitgebouwd volgens de buddybrochure, met aanvulling van talrijke praktijkvoorbeelden. Op deze manier hadden de cursisten een naslagwerk.

Vooraleer een buddywerking met vrijwilligers te kunnen opstarten, was het nodig enkele nieuwe activiteiten te ontwikkelen. Vooreerst werd een **profiel** uitgeschreven (zie kader), vervolgens werd een plan opgezet hoe geschikte kandidaat-vrijwilligers te **rekruteren** (bijlage 6), en tot slot werd een **vormingspakket** uitgewerkt.

Profiel buddy-vrijwilligers

Buddywerk is niet zomaar vrijwilligerswerk, de situatie van het gezin in maatschappelijke kwetsbaarheid is niet alledaags. Daarom verwachten we dat:

- Je het hart op de juiste plaats hebt en je wil inzetten voor een ander.
- Je affiniteit en/of ervaring hebt met het begeleiden van maatschappelijk kwetsbare gezinnen.
- Je deelneemt aan het intakegesprek voor de opstart van het buddy traject.
- Je deelneemt aan de verplichte basistraining en de tweewekelijkse intervisiemomenten.
- Je minimaal 21 jaar bent en beschikt over de nodige levenservaring.
- Je minimaal 2 uur per twee weken tijd uittrekt voor je buddy gezin.
- Je je engageert voor een deelname van minstens 10 maanden.
- Je een vertrouwenspersoon bent binnen het gezin.
- Je open staat voor andere culturen en maatschappelijk kwetsbare groepen.
- Je een vrijwilligerscontract ondertekent.

Het profiel voor vrijwilligers werd opgenomen in de nieuwe brochure voor vrijwilligers. Het rekruteren van vrijwilligers verliep aanvankelijk moeizaam. Er werd binnen de Arteveldehogeschool gerekruteerd, zo werden oud-studenten en oud-collega's aangesproken. Daarnaast waren we aanwezig op netwerkmomenten waarop vrijwilligers aanwezig waren, o.a. Lejo tienerdag en een netwerkmoment van Fara. Verder werden advertenties geplaatst op de website, facebookpagina's, nieuwsbrieven van andere organisaties, waaronder andere hogescholen, vrijwilligersorganisaties en beroepsorganisaties. Ondanks de initiële

interesse in het project en spontane aanmelding van enkele vrijwilligers, bleef verdere interesse uit. Het engagement dat een buddy dient op te nemen is dan ook niet te onderschatten. Buddywerk vraagt een engagement van 2 uur per week gedurende gemiddeld 18 maanden. Bij de eerste vorming in mei 2017 werden 3 vrijwilligers opgeleid. Eén van hen haakte echter af na de vorming. Niet omwille van een gebrek aan engagement, maar omwille van de onmogelijke combinatie om werk en gezin met de buddyrol te combineren. Dit was een confronterende vaststelling en meteen een belangrijk signaal. We merken vooral interesse van sociaal geëngageerde jonge moeders die zich door hun recent moederschap sterk verbonden voelen met de situatie van een jonge kwetsbare moeder alsook interesse van oud-studenten die tijdens hun bacheloropleiding wel over het project hadden gehoord, maar de kans niet hadden gezien eraan mee te werken. De groep 'jonge' moeders bevindt zich echter zelf in een drukke levensfase waarbij veel energie naar het eigen gezin gaat. De combinatie gezin-werk-buddy blijkt dan ook een uitdaging. Het engagement is er absoluut, maar praktische bezwaren hinderen vrijwilligers dit engagement op te nemen. Een belangrijke stap in het project was het aanpassen van de procedure en kanalen van rekrutering. Geïnteresseerde vrijwilligers werden nu uitgenodigd op een intakegesprek waarbij een realistisch beeld werd geschetst van het buddywerk. Zo wensten we te komen tot een betere informatievoorziening en screening. Een mooi resultaat van het project is dat de uitgewerkte screeningstool, waarbij gescreend wordt aan de hand van profielcriteria, een werkbare tool is. Naast gerichte rekrutering via de eigen hogeschool, en netwerkmomenten waarop vrijwilligers met het juiste profiel aanwezig waren, werd nu ook ingezet op een breder publiek aan vrijwilligers. Hiervoor werd een advertentie

geplaatst op de website van vrijwilligerspunt Gent. Aanvankelijk werd hier bewust niet voor gekozen, omwille van het specifieke profiel waaraan vrijwilligers moeten beantwoorden. Uiteindelijk bleek de advertentie op vrijwilligerspunt toch de juiste geïnteresseerden aan te trekken, nl. een vrijwilliger met affiniteit voor de begeleiding van kwetsbare zwangere gezinnen.

Het **vormingspakket** bestaat uit een kant-en-klaar programma met presentaties en een cursusmap (bijlage 7). Tijdens de vorming werden kandidaat-vrijwilligers ondergedompeld in de leefwereld van de kwetsbare zwangere. Zo speelden ze het inleefspel 'Brooz', voorheen 'Fragile and Pregnant', en kregen ze theoretische kaders aangereikt omtrent maatschappelijke kwetsbaarheid. Ook leerden ze hun weg te vinden in de sociale kaart en gingen ze op een interactieve manier aan de slag met casuïstiek. Op deze manier werden de vrijwilligers zo goed mogelijk voorbereid op hun toekomstige rol als buddy. Vervolgens werden zij gekoppeld aan gezinnen en konden ze de theorie in de praktijk brengen. Op basis van de feedback die volgde op de eerste vorming werd het vormingspakket aangepast en uitgebreid van 6 naar 9 uur (3 vormingsmomenten van 3 uur verspreid over een drietal weken). Dit is noodzakelijk om de cursisten voldoende ruimte te geven voor reflectie. Daarnaast werd zo meer ruimte gecreëerd voor casuïstiek. Dit bereidt toekomstige buddy's nog beter voor op hun rol. Eind september 2017 werd de tweede vorming georganiseerd. Hiervoor hadden zich 6 vrijwilligers aangemeld. Eén vrijwilliger haakte af net voor de start omwille van herexamens, opnieuw omwille van een praktisch probleem. Zo hebben we onze buddywerking in totaal met 7 geëngageerde vrijwilligers uitgebreid naast de studentenwerking met studenten. De 2 vrijwilligers uit de eerste lichting werden op 13 juni 2017 gekoppeld aan een gezin. Op 19 oktober 2017 werd de tweede lichting vrijwilligers gekoppeld aan gezinnen en konden zij ook starten met hun buddywerk. Twee vrijwilligers zijn na de opleiding naar de buddywerking in Sint-Niklaas gegaan omwille van praktische redenen, namelijk hun woonplaats. Tijdens maandelijkse **intervisiemomenten** kwamen en komen de buddy's ook na afloop van het project nog steeds samen met 2 projectmedewerkers. Tijdens deze bijeenkomsten krijgen buddy's de kans om kennis, vaardigheden en attitudes te verhogen via ervaringsuitwisseling. Daarnaast worden zij emotioneel en praktisch gecoacht in hun buddy-rol.

Door te gaan werken met vrijwilligers kon de bestaande buddywerking met studenten worden versterkt. Zo kunnen we meer gezinnen in Gent begeleiden. Het initieel plan om de vrijwilligers aan de studenten te koppelen tijdens de intervisiemomenten werd niet uitgevoerd. Het profiel van een vrijwilliger is immers door de leeftijd en levenservaring vaak erg anders dan het profiel van een student. Dit zou sommige studenten kunnen belemmeren om vrij te spreken tijdens intervies.

Het **kennis- en inleefspel 'Brooz'** werd ontwikkeld door de Arteveldehogeschool en helpt kandidaat-buddy's met een andere bril naar een broze of kwetsbare zwangerschap te kijken. Het spel stimuleert de ontwikkeling van specifieke competenties die belangrijk zijn voor de begeleiding van kwetsbare gezinnen. De kracht van het spel is dat het ervaringsgericht is. 'Brooz' laat de spelers immers aanvoelen wat het betekent om zwanger te zijn

en een kind op de wereld te zetten in een precare situatie. Door zelf in de huid te kruipen van één van de personages, die gepland of ongepland zwanger worden in een kwetsbare situatie, worden spelers bewust gemaakt van de invloed van kwetsbaarheid op zwangerschap, geboorte en jong ouderschap. Soroptimist

Scaldilys Gent ondersteunde met de opbrengst van het tweejaarlijks golftornooi de buddywerking, door te voorzien in een professionele uitgave van het kennis- en inleefspel Brooz.

Met deze steun kon Brooz zowel inhoudelijk als qua design geoptimaliseerd worden. De professionele versie werd gedigitaliseerd zodat vertaling en druk op maat mogelijk werd gemaakt (bijlage 8). Op 27 februari 2018 werd het vernieuwde spel voorgesteld tijdens een lanceringsevent. Op dit ogenblik zijn er 10 Nederlandstalige bordspellen en werden er nieuwe spelbegeleiders opgeleid. Zo kan het spel op grotere schaal worden gespeeld met buddy's van de verschillende buddywerkingen in Vlaanderen en Rotterdam, maar ook met studenten (secundair en hoger onderwijs) en professionelen van sociale- en zorgorganisaties. De Haute Ecole Léonard de Vinci, een katholieke Franstalige Brusselse hogeschool toonde interesse om samen te werken aan een vertaling van het spel naar het frans. De (financiële) mogelijkheden hiervoor worden momenteel bekeken.

2.2 Structurele verankering van de buddywerking in Gent

Binnen het Gentse projectdeel werd van bij de opstart in december 2016 gezocht naar een **structurele verankering** van het vrijwilligerssluik in een vzw of andere organisatie om de duurzaamheid van het project te kunnen garanderen na afloop van de budgetfinanciering. De buddywerking met studenten werd sinds de opstart in 2009 de voorbije jaren stevig verankerd in het curriculum van de opleidingen vroedkunde en sociaal werk van de Arteveldehogeschool. De buddywerking met vrijwilligers werd met dit project geïnitieerd en opgezet, maar kon na afloop van de budgetfinanciering niet verder worden georganiseerd door de hogeschool. Vrijwilligerswerk behoort immers niet toe tot de maatschappelijke opdracht van een hogeschool. Om duurzame verankering mogelijk te maken binnen een organisatie die deze maatschappelijke opdracht wel heeft, werden tal van acties ondernomen. Gesprekken met vzw Kras, een koepel van Gentse vrijwilligersorganisaties, ambieerde een inbedding van de buddywerking in hun organisatie. Deze gesprekken hadden echter niet het gewenste resultaat. Kras vzw ondersteunt het project al sinds de opstart en wilde graag dit engagement aangaan, maar het bleek uiteindelijk een te groot risico om hun vrijwilligerswerk uit te breiden zonder de nodige garanties op voortbestaan. Het inbedden van de buddy-vrijwilligers in een organisatie vraagt immers om de nodige coördinatie en daar hangt een kostenplaatje aan vast. Zo moet verder ingezet kunnen worden op het rekruteren van nieuwe vrijwilligers, het opleiden en verder begeleiden van deze vrijwilligers, het onderhouden en verder versterken van de contacten met doorverwijzers binnen het buddynetwerk, het uitvoeren van de intakes met nieuwe gezinnen en het koppelen van buddy en gezin. Idealiter wordt deze rol opgenomen door 2 buddymedewerkers met expertise in het omgaan met kwetsbare gezinnen alsook expertise in zwangerschap en geboorte. In de buddywerking met studenten waarbij een vroedvrouw en een sociaal assistent de coördinatie opnemen, is immers gebleken dat dit een grote meerwaarde is. Vanuit hun eigen expertise kunnen buddymedewerkers elkaar zo versterken en aanvullen en gaat de expertise niet verloren wanneer een buddymedewerker om welke reden dan ook uitvalt.

Binnen de klankbordgroep, die voor dit project werd opgericht, zijn we vervolgens in dialoog gegaan met OCMW Gent, Kind en Gezin en de weggeefwinkel 'De Olijfboom' in Gent, een organisatie die inzet op mensen zonder papieren. Uit deze gesprekken bleek dat zowel de Stad Gent, Kind en Gezin als sociale organisaties zoals de weggeefwinkel het project erg genegen zijn en de groei en structurele verankering willen ondersteunen. Beperkte werkingsmiddelen verhinderen echter dit engagement te kunnen omzetten in acties.

In de zomer van 2017 werd een projectaanvraag ingediend bij het OCMW. Met deze aanvraag wilden we het project nog een jaar organiseren alsook inzetten op het verankeren van het vrijwilligerssluik in een bestaande lokale organisatie. Voor het OCMW bleek dit project echter niet vernieuwend genoeg en ontbrak de nodige argumentatie voor de projectkosten.

Bij de afloop van het project eind november 2017 was er nog geen vooruitzicht op duurzame verankering. In Gent wordt 1 kind op 5 geboren in een kansarm gezin (OCMW Gent). Zoals eerder beschreven in dit rapport, weten we dat het inzetten op de perinatale periode als kantelmodel, werkt. Ook leert eigen onderzoek dat het buddymodel een hefboom kan betekenen voor kwetsbare gezinnen (Hoogewys & Goethals, 2013). Daarnaast wil de stad Gent inzetten op de bestrijding van armoede en werd een groeiactieplan opgesteld dat tweejaarlijks wordt geëvalueerd en bijgestuurd (OCMW Gent). In dit plan wordt aan de bestrijding van kinderarmoede prioriteit gegeven (pijler 3). Zo wil stad Gent de toegang tot dienstverlening voor mensen in de armoede verbeteren. Bovendien wil stad Gent meer gezinnen bereiken en hen versterken en verankeren in de buurt via Kind en Gezin, en met projecten zoals een buddy bij de wieg. Schrijnend is het echter als de bakermat van 'een buddy bij de wieg' er niet in slaagt een structurele verankering van zijn vrijwilligers te bewerkstelligen in Gent. OCMW-voorzitter en Schepen van Seniorenbeleid, Werk en Armoedebestrijding van de stad Gent Rudy Coddens werd gecontacteerd om de nijpende situatie aan te kaarten en in december 2017 startten de eerste gesprekken met het OCMW en Huis van het kind Gent teneinde de mogelijkheden tot samenwerking te bespreken. In mei 2018 wordt dit voorgelegd op de stuurgroep van het Huis van het Kind. Ondertussen wordt de vrijwilligerswerking verder ondersteund door de Arteveldehogeschool en werd er door de opleidingen vroedkunde en sociaal werk budget vrijgemaakt om de vrijwilligers verder te begeleiden in hun opdracht. Een tijdelijk en beperkt budget weliswaar waardoor niet verder kan worden ingezet op de vorming van nieuwe vrijwilligers. Sinds de afloop van het project meldden zich 4 nieuwe vrijwilligers aan die graag als buddy aan de slag willen, maar die we met de beperkte middelen niet kunnen opleiden. Daarnaast krijgen we bijna wekelijks een nieuwe aanmelding om een begeleiding op te starten en die we helaas moeten weigeren door een gebrek aan actieve buddy's.

3. PROJECTDOELSTELLING 2: OPSTARTEN VAN TWEE NIEUWE BUDDY-SATELLIETEN

Het opzetten van twee nieuwe buddy-satellieten gebeurde via het uitbouwen van lokale netwerken en samenwerkingsverbanden. Het opzetten van een buddynetwerk an sich brengt organisaties samen. Daarnaast zorgt het opnemen van het 'buddy-schap' voor het activeren en/of versterken van lokale netwerken: buddy's leiden kwetsbare gezinnen toe naar organisaties die instaan voor de medische en sociale zorg, maar ook naar buurtorganisaties, organisaties die een vrijetijdsaanbod doen, kinderopvang en scholen. Door het toe leiden van gezinnen naar de bestaande zorg- en hulpverlening, bouwt de buddy niet alleen mee aan het zorgnetwerk van gezinnen, maar worden ook informele contacten met andere ouders en ontmoetingsmomenten gestimuleerd. Literatuur toont aan dat informele opvoedingsondersteuning via ontmoeting met andere ouders, zelfs al gaat het om losse, vrijblijvende contacten, door ouders als opvoedingsondersteunend ervaren wordt (Buysse, 2008).

In dit project werden na de opstart van projectdeel 1 in twee fasen buddy-satellieten opgestart in Sint-Niklaas en Ronse. De keuze voor deze twee satellieten is een bewuste keuze voor uitbouw in enerzijds een centrumstad en anderzijds een kleine stad in een meer landelijk gelegen regio. De uitbouw van 'Een buddy bij de wieg' in deze twee steden kan een blauwdruk zijn voor een verdere uitbouw in Vlaanderen, met aandacht voor stedelijke en meer landelijke gebieden, waarbij het model telkens dient aangepast te worden aan de lokale mogelijkheden en noden. Tijdens de looptijd van het project werd het buddymodel met vrijwilligers reeds gekopieerd naar andere regio's.

3.1 Nieuwe buddy-satellieten Sint-Niklaas en Ronse

Sint-Niklaas is een Oost-Vlaamse centrumstad die geconfronteerd wordt met een stijging in kinderarmoede. Er is reeds een netwerk van organisaties dat zich richt op kwetsbare zwangere gezinnen. Zo worden zwangere moeders begeleid vanuit zwangerschapscentrum 'De Kiem'. Dit zwangerschapstraject vertrekt vanuit het Centering Pregnancy Model en het reeds bestaande zwangerschapstraject binnen wijkgezondheidscentrum 'De Vlier'. Dit zwangerschapstraject voor kwetsbare gezinnen bestaat uit maandelijkse groepssessies die begeleid worden door een vaste vroedvrouw en aansluitend ook individuele consulten bij de vroedvrouw, de huisarts of de gynaecoloog. Naast de medische opvolging kunnen de zwangere vrouwen ook terecht bij de kanswerker van Huis van het Kind. Tijdens sommige groepssessies worden externen uitgenodigd, zoals een medewerker van Kind & Gezin, Huis van het Kind of een kinesiste. (Infobrochure voor Hulpverleners, april 2016)

Omdat niet elk gezin de weg vindt en/of omdat groepssessies niet voor iedereen geschikt zijn omwille van persoonlijke of praktische redenen was er in Sint-Niklaas het engagement om ook een aanbod te creëren van laagdrempelige vertrouwenspersonen om zo de toegang tot het medische en sociale zorgcircuit te faciliteren voor kwetsbare gezinnen die door het zwangerschapscentrum De Kiem niet worden bereikt.

Daarom werd vanuit de stedelijke gezinsopvang van de stad Sint-Niklaas een buddywerking met vrijwilligers opgestart. Daarnaast heeft Sint-Niklaas een hogeschool, namelijk hogeschool Odisee, waardoor de opportuniteit er was om ook hier met een buddywerking (met studenten) te starten. Door de opstart van beide buddywerkingen simultaan te laten verlopen, konden beide elkaar versterken.

De stad **Ronse**, is een faciliteitengemeente en heeft het hoogste percentage kinderarmoede in Oost-Vlaanderen: 22,8% in 2016. De stad heeft ervaring met een buurtgerichte aanpak van kansarmoede, en heeft een netwerk van organisaties die zich richten op het werken met kansarme gezinnen. Eén

van deze organisaties is het Inloopteam van Kind en Preventie vzw. Sinds 2012 hebben zij een prenatale werking met groepswerkingen voor zwangere ouders. Deze werking werd eind 2014 opgenomen in de pre-, peri- en postnatale werking voor kwetsbare gezinnen van Huis van het kind Ronse. Vanaf dat moment kunnen kwetsbare (aanstaande en jonge) ouders in het Huis van het kind (naast de groepswerking) ook terecht voor een medisch consult bij een vroedvrouw. Een brugfiguur wordt ingezet om vindplaatsgericht gezinnen in armoede te detecteren en toe te leiden. De uitbouw van deze werking m.b.t. nauwere samenwerking met gynaecologen en de materniteit van AZ Glorieux is lopende. Ronse is geen centrumstad en heeft ook geen directe aansluiting bij een hogeschool waardoor geen student-buddy's kunnen ingezet worden en enkel kan gewerkt worden met vrijwilligers.

3.2 Buddy-satelliet Sint-Niklaas

In **Sint-Niklaas** werd het project ingebed in de werking van de dienst gezinsopvang van de stad. De initiële partner, Domo vzw bleek niet de nodige toekomstperspectieven te hebben om het project duurzaam in te bedden in de organisatie. Een nieuwe partner vonden we in de stedelijke gezinsopvang. Met de steun van het college van Schepenen kreeg de buddywerking in Sint-Niklaas een duurzaam karakter. Hierdoor liep het project enige vertraging op, maar dit was een noodzakelijke stap om het project structureel te verankeren. De buddy-medewerkers werden opgeleid op 7 maart 2017 en naar verwachting kan de eerste buddyvorming voor vrijwilligers georganiseerd worden in het voorjaar van 2018. Op heden zijn twee vrijwilligers aangesloten die reeds de vorming gevolgd hebben in Gent. Drie nieuwe vrijwilligers zullen weldra de vorming krijgen. De vrijwilligers zijn momenteel nog niet actief als buddy gezien de studenten de eerste 9 gezinnen die aangemeld werden, kregen toegewezen. Het 10e gezin dat zich aanmeldde bleek bij de eerste afspraak op 31/01/2018 niet aanwezig. Er staat een nieuwe afspraak gepland op 15/02/2018.

Dit project heeft ons geleerd dat het vinden van gezinnen en vrijwilligers een heuse uitdaging is. Voor het opstarten van een nieuwe buddywerking is het nodig een buddynetwerk van lokale partners op te zetten. Het vraagt de nodige tijd om organisaties warm te maken voor het project en vertrouwen te creëren opdat gezinnen worden aangemeld. Het buddy-project werd daarom voorgesteld op de infantregiowerkgroep Sint-Niklaas. Dit is een overlegstructuur van (voornamelijk eerstelijns-) diensten in de regio die werkzaam zijn rond kinderen. Daarnaast werd het project voorgesteld bij DOMO vzw van CKG 't Open Poortje, bij de werkgroep 'Kansen voor Kinderen' en bij het afdelingsteam van de afdeling 'mens en samenleving' van de cluster Welzijn in het Welzijnshuis (stad en OCMW). Er werden telkens flyers op papier en digitaal bezorgd.

Om het project kenbaar te maken bij sociale organisaties werd een artikel over het buddy-project gepubliceerd in het welzijnsmagazine van november 2017. Dit is een magazine gericht naar kansengroepen en wordt bedield op diverse locaties in Sint-Niklaas, en in de digitale nieuwsbrief naar intermediairen van oktober 2017.

Op de website van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw werd een vacature geplaatst voor vrijwilligers. Hiervoor werd een flyer ontwikkeld voor de rekrutering van buddy's (bijlage 9). Deze flyer werd gebaseerd op de flyer die door Arteveldehogeschool werd ontworpen. Er werd vervolgens ingezet op het bekend maken van het project bij een breder publiek om zo extra gezinnen en vrijwilligers te werven. Om gezinnen te vinden, werd een folder voor gezinnen ontworpen naar het model van de folder voor gezinnen die door Arteveldehogeschool wordt gebruikt (bijlage 10). Op 9 februari 2018 vond een persmoment plaats georganiseerd door de buddywerking.

In Sint-Niklaas bleek ook hogeschool Odisee van bij de aanvang van het project geïnteresseerd om een project met studenten op te zetten. Zij startten in september 2017 met een eigen buddywerking met studenten vroedkunde en verpleegkunde. 18 studenten werden opgeleid en zij begeleiden in 9

duo's huidig 8 gezinnen. Andere campussen van hogeschool Odisee, namelijk Brussel en Aalst toonden eveneens interesse in het project. Zij willen graag, na de succesvolle implementatie van het project in Odisee Sint-Niklaas ook een buddywerking met studenten in Brussel en Aalst opzetten. In maart 2018 vindt een overleg plaats met Arteveldehogeschool om de mogelijkheden daarvoor af te toetsen.

3.3 Buddy-satelliet Ronse

Vanaf het begin van dit project sloot Huis van het kind **Ronse** aan bij de klankbordgroep van een buddy bij de wieg. Op 29 mei 2017 vond een overleg plaats met mogelijke doorverwijzers, met als doel dit project bekend te maken. Aan dit overleg namen afgevaardigden van AZ Glorieux, van Kind en gezin en het OCMW van Ronse deel alsook een zelfstandige vroedvrouw die de prenatale werking mee ondersteunt en een afgevaardigde van de vrolijke kring, een organisatie waar armen het woord nemen. Op 6 juli 2017 kregen 3 medewerkers van Huis van het kind Ronse toelichting bij de nieuwe brochure voor de opzet van een buddywerking met vrijwilligers. In het kader van het eventueel werken met vrijwilligers uit de doelgroep werd op 16 februari 2017 door 2 van deze medewerkers reeds de vorming 'met kwetsbare vrijwilligers aan de slag' gevolgd.

Voor het rekruteren van vrijwilligers werd begin juni de door de Arteveldehogeschool Gent opgemaakte flyer voor het werven van vrijwilligers, door Huis van het kind Ronse aangepast naar de lokale context (bijlage 11). Vanaf half juni werden verschillende hogescholen (met studenten uit Ronse en omgeving) gecontacteerd met het oog op het werven van vrijwilligers onder de afzwaaiende studenten. Ook sollicitanten en mogelijke stagairs werden warm gemaakt om een buddy bij de wieg te worden. Vanaf begin september werd ingezet op het digitaal werven van vrijwilligers via diverse websites voor vrijwilligers en een Facebook-advertentie. Dit alles resulteerde eind 2017 in 2 concreet geïnteresseerde vrijwilligers. Het opleiden van deze vrijwilligers wordt gepland in 2018.

Huis van het kind **Ronse** is zoekende hoe de buddy bij de wieg werking kan bestendig worden binnen de uitbouw van een vrijwilligerswerking en/of binnen de verdere uitbouw van de pre-, peri- en postnatale werking voor kwetsbare gezinnen. De verdere uitbouw van een lokaal prenataal netwerk is één van de prioriteiten van Huis van het kind Ronse voor de komende periode. De Kraamkaravaan, expertisecentrum kraamzorg Oost-Vlaanderen, zal hierbij ondersteuning bieden en expertise inbrengen.

Een uitgebreide lijst met ondernomen acties van de drie buddywerkingen is terug te vinden in bijlage 13.

3.4 'Een buddy bij de wieg' in Vlaanderen en Nederland

Op dit moment zijn er 6 actieve buddywerkingen met buddy-studenten die telkens uitgaan van een hogeschool (in Gent, Limburg, Antwerpen, Turnhout, Sint-Niklaas en Rotterdam). Daarnaast werden het afgelopen jaar 4 buddywerkingen opgestart met buddy-vrijwilligers (in Gent, Sint-Niklaas, Ronse en Asse). Onderstaande tabel geeft een overzicht van de buddywerkingen in Vlaanderen en Nederland en het aantal begeleide gezinnen per jaar en sinds de opstart van de buddywerking. Door het afgelopen werkjaar nieuwe buddywerkingen op te starten in Vlaanderen en door te gaan werken met vrijwilligers naast studenten werd een groei bewerkstelligd in het aantal buddywerkingen én dus ook het aantal gezinnen dat begeleid kan worden per jaar.

Tabel 1 Buddywerkingen Vlaanderen -Nederland

	Organisatie	Buddywerking met Studenten (S) - Vrijwilligers (V)	Jaar van opstart	Aantal gezinnen begeleid/ jaar	Aantal gezinnen sinds opstart
Gent	Arteveldehogeschool	(S)	2009	15 (S)	120
Limburg	Expertisecentrum T' Amerijtje – Hogeschool PXL	(S)	2014	16 (S)	44
Rotterdam	Hogeschool Rotterdam	(S)	2014	5 (S) (+ 62 Mama's garden ¹)	15
Turnhout	Hogeschool Thomas More	(S)	2014	5 (S)	13
Antwerpen	Karel de Grote Hogeschool	(S)	2016	5 (S)	5
Gent*	Arteveldehogeschool	(V)	2017	6 (V)	6
Sint-Niklaas*	Hogeschool Odisee – Stad Sint-Niklaas	(S) – (V)	2017	16 (S) + 2 (V)	-
Ronse*	Huis van het kind	(V)	2017	-	-
Asse*	Huis van het Kind – Erasmushogeschool Jette	(S) – (V)	2017	1 (S)- 1 (V)	-
Voorlopige balans begeleidingen				72	203
* In opstart					

3.5 'Een buddy bij de wieg' op weg naar verdere groei

Naast de in de initiële projectaanvraag beschreven uitbreiding naar een vrijwilligersnetwerk in Gent en de opstart van 2 nieuwe buddysatellieten in Ronse en Sint-Niklaas, werd tijdens de looptijd van dit project ook gewerkt aan verdere uitbreiding van het buddymodel naar andere regio's.

In september 2017 is het **Huis van het Kind in Asse** met een eigen 'buddy bij de wieg' werking met vrijwilligers gestart naar het model van de Arteveldehogeschool. Een oud-collega van Arteveldehogeschool die tevens jarenlang in het huis van het kind in Asse werkzaam was, zette hier de schouders onder het project. De opstartvergadering was alvast een succes. Meer dan 40 geïnteresseerden uit sociale organisaties en zorginstellingen waren aanwezig en engageren zich binnen het project. Het huis van het kind in Asse werkt nauw samen met Erasmushogeschool in Jette die in september 2017 gestart is met een buddywerking met studenten. Ondertussen werden gesprekken gevoerd met lokale partners in Brussel om het project daar ook de nodige verankering te bieden. Momenteel zijn er 2 buddy's (een student en een vrijwilliger) actief in het project en werden 5 nieuwe buddy-studenten van de bacheloropleiding verpleegkunde opgeleid. Daarnaast worden de mogelijkheden bekeken om ook de bacheloropleiding sociaal werk te engageren binnen het project.

In 2018 zullen naar verwachting 2 nieuwe buddywerkingen opstarten. De **Haute Ecole Léonard de Vinci Hogeschool**, Brussel start in september 2018 een buddywerking op met studenten. Daarnaast start het **OCMW van Jette** een buddywerking op met vrijwilligers. Zij lanceerden het project in februari 2018 met de start van het project '1.000 dagen voor mijn kind' volgens het model van 'Centering Pregnancy' en 'Een buddy bij de Wieg'². Om een opstart in Brussel mogelijk te maken,

¹ Mama's garden is een ontmoetingsplek voor jonge moeders (kwetsbare en niet-kwetsbare moeders) waar activiteiten worden georganiseerd door studenten.

² Dit is een project van het Jetse Platform van het Jonge Kind. Meer informatie over dit project <http://jette.irisnet.be/nl/ocmw/nieuws/project-1-000-dagen-voor-mijn-kind-gelanceerd>

wordt het buddy werkmateriaal vertaald naar het Frans. Hiervoor werd een samenwerking opgezet tussen de Arteveldehogeschool en de hierboven beschreven partners.

Hogeschool Odisee wil na succesvolle implementatie van het buddymodel in Sint-Niklaas het buddymodel ook inzetten in de campussen Aalst en Brussel (samen met partner Kind en gezin). De eerste gesprekken daarvoor zijn gepland voor 8 maart 2018. Daarnaast zijn we in gesprek met het **OCMW Geraardsbergen** om de mogelijkheden voor de opzet van een buddywerking ook daar te bekijken.

Met deze nieuwe en de huidige buddywerkingen samen zullen we het komende jaar samen een verdere groei van het aantal buddywerkingen en het aantal gezinnen in begeleiding mogelijk maken.

4. PROJECTDOELSTELLING 3: OPZETTEN VAN EEN LEREND NETWERK

Een lerend netwerk komt tegemoet aan de vraag en noden van reeds bestaande werkingen naar het model van 'Een buddy bij de wieg' in Vlaanderen en Nederland. Op dit ogenblik zijn er 8 buddywerkingen actief en zullen er minstens 2 nieuwe buddywerkingen opstarten in 2018. Vanuit de bestaande werkingen kwam de vraag om geregeld samen te zitten om elkaars werking te versterken en ervaringen uit te wisselen.

Samen met de andere buddywerkingen in Vlaanderen en Nederland werd een lerend netwerk opgestart. Het doel van dit lerend netwerk is de krachten te bundelen zodat we samen sterk staan, samen verder kunnen groeien en 'een buddy bij de wieg' een groter draagvlak kunnen bieden. Door uitwisseling van ervaringen en ideeën kunnen we onze eigen buddywerking verbeteren.

Op 26 januari 2017 vond de kick-off plaats. Vier Vlaamse buddywerkingen waren aanwezig op dit overleg, namelijk Gent, Turnhout, Antwerpen en Limburg.

Tijdens dit **eerste overleg** stelden de aanwezige buddywerkingen hun eigen project voor en werd het huidige project met uitrol naar een vrijwilligersnetwerk toegelicht. Daarnaast zijn we samen op zoek gegaan naar elementen die een buddywerking kunnen faciliteren en belemmeren.

Zo blijkt dat de inbedding van een buddywerking in een hogeschool een grote meerwaarde is omdat het studenten de kans geeft hun competenties verder aan te scherpen waardoor ze beter voorbereid zijn op het werken met kwetsbare gezinnen. Daarnaast blijkt de buddy als laagdrempelig vertrouwenspersoon goed geplaatst om het bestaande netwerk van professionals te versterken en het gezin toe te leiden naar de zorg. In tegenstelling tot de professionele zorg- en hulpverlening heeft een buddy geen agenda af te werken maar speelt hij/zij in op de concrete noden van het gezin die zich op dat ogenblik stellen. Het uitbouwen en onderhouden van een netwerk met lokale partners vraagt veel tijd, maar is een absolute noodzaak en faciliteert de opzet en het duurzaam karakter van de buddywerking.

Belemmerende factoren zijn het voortdurend moeten inzetten op het versterken van het biddynetwerk van lokale partners en de zoektocht naar kwetsbare gezinnen. Een hogeschool moet contacten leggen met lokale partners en het vertrouwen winnen van deze partners opdat kwetsbare gezinnen worden doorverwezen naar de buddywerking. In Limburg werd van bij de opstart een samenwerking opgezet tussen hogeschool PXL en het Expertisecentrum Kraamzorg T' Amerijtje om een continu aanvoer van gezinnen te bevorderen. De vorming en begeleiding van studenten wordt hier ook samen opgenomen. In Turnhout wordt nauw samengewerkt tussen hogeschool Thomas More en het OCMW. Deze nauwe samenwerkingsverbanden worden als een absolute meerwaarde ervaren. Andere buddywerkingen zoals de buddywerking van de Arteveldehogeschool ervaren het ontbreken van een dergelijke samenwerking als een belemmerende factor die de opstart van een vrijwilligerswerking bemoeilijkt heeft. Ook zijn er praktische belemmeringen verbonden aan het begeleiden van buddy's. Het afstemmen van agenda's om intervisie mogelijk te maken en de buddy's ten volle te kunnen ondersteunen, blijkt een heuse uitdaging. Een laatste moeilijkheid waar buddymedewerkers tegenaan lopen is het vrijwaren van het beroepsgeheim. Het blijkt niet

eenvoudig een veilig medium te vinden om online te kunnen communiceren met buddy's. Sociale media kunnen de privacy onvoldoende waarborgen, communicatieplatforms die de hogescholen aanbieden zijn vaak niet aangepast aan de noden. Buddywerkingen zijn dan ook zoekend naar het ideale medium om efficiënt en veilig te kunnen communiceren met buddy's tussen 2 interviews in.

Op 9 oktober 2017 vond een **tweede overleg** plaats. Hier waren ook de nieuwe buddywerkingen Sint-Niklaas, Brussel en Asse aanwezig. Ronse kon echter niet aanwezig zijn. Buddy-Nederland (Rotterdam) kon er deze keer ook bij zijn. Tijdens dit tweede overleg werd het verloop van het huidige project van Arteveldehogeschool en partners verder toegelicht en stelden de buddywerkingen die voor het eerst bij dit overleg aansloten hun werking voor. Er was vooral interesse in de buddywerking van hogeschool Rotterdam die hun werking hebben geïntegreerd in Mama's Garden, een ontmoetingsplek voor kwetsbare moeders. Overheen de landsgrenzen kijken, was erg inspirerend. In een tweede deel van het programma werden ideeën en ervaringen uitgewisseld via casuïstiek. Hiervoor waren casussen opgesteld die gebaseerd waren op real-life-situaties en waarvan de aanwezigen op voorhand hadden aangegeven dat dit thema's waren die ze verder wilden uitdiepen in groep.

We beogen jaarlijks minstens één, bij voorkeur twee keer samen te komen voor een uitwisselingsmoment. Een volgende bijeenkomst is gepland dinsdag 27 maart 2018. Dan gaan we op bezoek bij de collega's van Karel de Grote hogeschool in Antwerpen.

Leila & Omur

21-25 jaar

15 w zwanger

Situatieschets

Leila en Omur zijn beide Syrtes. Ze leerden elkaar hier kennen, hebben hier geen familie en leven zeer geïsoleerd. Omur is al 6j in België en werkt in de onderhoudsploeg van een fabriek. Leila is hier pas 1,5 jaar en werkt niet. Leila is momenteel 15 weken zwanger.

Leila en Omur hadden beide een appartementje via het OCMW. Toen ze aan de maatschappelijk assistent vertelden dat ze zouden gaan samenwonen, werd het leefgeld van Leila ingehouden. Ze zullen vervolgd worden wegens fraude voor meer dan 5000€, omdat ze ervan verdacht worden al langer samen te wonen.

Recent...

Het koppel is zeer verbouwereerd en snapt niets van het hele fraudeverhaal. In hun ogen worden ze gestraft voor hun eerlijkheid. Ze kunnen er niet over zwijgen en de hele zwangerschap verdwijnt momenteel naar de achtergrond. Tijdens een telefoongesprek met de maatschappelijk werker van het OCMW wordt gehistend naar de bezorgdheid van de buddy. Toch blijkt dat er wel degelijk een sterke zaak is tegen hen, zoals ook hun advocaat meldde. Ze komen erg eerlijk over, maar wat moet de buddy nu geloven?

Netwerk rond buddy-mama

Via de weggeefwinkel 'de oljifloem' kwam de vraag naar ondersteuning, vooral i.v.m. administratie, zwangerschap en sociale isolatie. De buddybegeleiding werd 2 maand geleden opgestart.

Opdracht voor jouw buddy-team

Soms komen mensen erg eerlijk over, en is het heel moeilijk om te helpen of iemand de waarheid spreekt of misbruik maakt van de goedheid van een buddy. Hoe ga je daar mee om? En hoe kunnen we hen helpen zodat ze vooruit geraken en op de zwangerschap kunnen focussen?

Casus Leila en Omur

5. CONCLUSIES

Ondanks de grote interesse om nieuwe buddywerkingen op te starten, blijkt de opstart van een nieuwe buddywerking niet altijd zo eenvoudig. Veel hangt immers af van het enthousiasme van individuen en de ruimte die daarvoor wordt gecreëerd binnen organisaties en lokale besturen. Wanneer een organisatie zoals het huis van het kind, een stadsdienst of een OCMW de buddywerking ziet als een inherent deel van zijn maatschappelijke opdracht en het project een vaste plek geeft binnen de dagelijkse werking, dan komt dit het project ten goede. Wanneer het project van bij het begin structureel wordt ingebed en stevig verankerd binnen de eigen werking, zoals dat bijvoorbeeld het geval is in Sint-Niklaas, Asse of Jette, dan biedt dat grote voordelen. Het opzetten van een buddynetwerk gaat in dit geval vlotter omdat de contacten met doorverwijzers en andere lokale partners reeds gelegd zijn, en het zoeken naar gezinnen wordt eenvoudiger omdat de gezinnen reeds de weg vinden naar de organisatie. Voor de buddy-medewerkers is dit een win-winsituatie omdat ze de buddywerkzaamheden kunnen koppelen aan andere werkzaamheden binnen hun opdracht.

Daarnaast blijkt de samenwerking met een hogeschool die simultaan een buddywerking met studenten opstart een meerwaarde voor de opstart van een buddywerking met vrijwilligers. Door samen met het project naar buiten te komen, krijgt het project een breder draagvlak. Ook kunnen beide partners naast bekendmaking van het project samen inzetten op het rekruteren van vrijwilligers, de opleiding van nieuwe vrijwilligers en het rekruteren van gezinnen. Een mooi voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen Odisee hogeschool en de dienst gezinsopvang van de stad Sint-Niklaas. Hier worden gezinnen gerekruteerd met een gezamenlijke folder, en worden ze aangemeld via eenzelfde emailadres. In onderling overleg worden gezinnen vervolgens gekoppeld aan de gezinnen. Voor de opleiding van vrijwilligers biedt de hogeschool daarnaast de nodige ondersteuning.

Eén belangrijke les die we uit dit project kunnen trekken, is dat een lokale regie een groot voordeel is bij de opstart van een nieuwe buddywerking. Anderzijds kunnen we ook stellen dat het veel tijd vraagt om de buddywerking aan te passen aan de lokale context. Er moet op zoek gegaan worden naar lokale partners die het project willen opzetten en de nodige financiering kunnen voorzien. Daarnaast moet er bekeken worden hoe het project een duurzaam karakter kan krijgen en hoe het aansluiting kan vinden op reeds bestaande initiatieven. De uitbouw van een buddynetwerk vraagt bovendien bijzondere aandacht en dit is een proces dat veel tijd vraagt. Opstartvergaderingen, overlegmomenten, bekendmaking van het project, ..., het zijn acties die nodig zijn, maar die van een opstartende buddywerking veel energie vragen. Daarnaast moeten folders en brochures aangepast worden aan lokale behoeften.

Een structurele inbedding van 'een buddy bij de wieg' op een hoger niveau binnen een organisatie zoals het huis van het kind of OCMW's zou dan ook een grote meerwaarde zijn voor de verdere groei van de buddywerkingen in Vlaanderen. Dit zou de opstart van nieuwe buddywerkingen faciliteren alsook het 'project' een definitief duurzaam karakter geven. Hiervoor moeten echter de nodige middelen vrijgemaakt worden.

In het Vlaamse actieplan kansarmoede, dat versterkt inzet op de bestrijding en preventie van armoede bij kinderen met jonge gezinnen lezen we dat de Vlaamse overheid ook – en zeker – in moeilijke budgettaire tijden bewust wil kiezen voor het investeren in (gezinnen met) jonge kinderen, zodat de beschikbare middelen maximaal ingezet worden op de uitdagingen van de toekomst (VAPA, 2015-2019). De Vlaamse Regering maakt van de strijd tegen armoede bij gezinnen met jonge

kinderen dan ook een prioriteit, net zoals de federale overheid en Europa³. Lokale besturen zijn in dit verhaal een zeer belangrijke partner en dienen ten volle hun verantwoordelijkheid in deze problematiek op te nemen. Een doeltreffende aanpak vraagt echter om een geïntegreerde aanpak waarbij lokale besturen vanuit de overheid de nodige financiële ondersteuning krijgen om hun verantwoordelijkheid ten volle te kunnen dragen.

³ Europese aanbeveling “Investeren in kinderen: de vicieuze cirkel van achterstand doorbreken” van 20 februari 2013

6. ONDERZOEK

De doelstelling van dit project was om de buddywerking te verbreden en te verdiepen. Verbreden door uit te breiden naar andere steden, namelijk Sint-Niklaas en Ronse en nieuwe netwerken uit te bouwen. Verdiepen door de methodische aanpak te verstevigen en uit te breiden naar opgeleide vrijwilligers, gericht op een duurzame impact bij de betrokken gezinnen. Ook het verenigen van buddy partners uit verschillende steden en provincies in een lerend netwerk zorgt ervoor dat de buddywerking verder wordt uitgebouwd en verstevigd (uitwisselen van praktijken en expertise).

Vrijwilligers betrekken betekent een capaciteitsverhoging binnen het buddyproject. Daarom bekeken we binnen het huidige project op welke gebieden vrijwilligers verder nog een meerwaarde kunnen betekenen door het systematisch bevragen van alle betrokkenen (studenten, vrijwilligers, buddy-medewerkers, partnerorganisaties en gezinnen). Waar nodig stelden we het model bij. Onderzoek naar de werkzame factoren van buddy en naar faciliterende en remmende factoren in het uitrollen van buddy in twee satellietsteden (Sint-Niklaas en Ronse) gebeurde onder coördinatie van onderzoeks- en dienstverleningscentrum ODC Gezinskracht. Het uitvoeren van bevragingen van de betrokkenen binnen dit project (gezinnen, buddy's, partnerorganisaties) gebeurde door de projectleider.

Het onderzoek dat gebeurde, was **dynamisch**, de resultaten werden gebruikt om de aanpak bij te sturen, en de bijgestuurde aanpak werd zelf ook opnieuw tegen het licht gehouden. Daarnaast was het onderzoek **participatief** (in samenwerking met alle betrokkenen) en **actiegericht** (praktijk en onderzoek gaan hand in hand).

De voorbereidingsfase van het project kostte echter meer tijd dan aanvankelijk begroot. Om een gedegen buddywerking op te starten en een goede basis te creëren waarop in de toekomst kan verder gebouwd worden, waren we genoodzaakt meer tijd te besteden aan deze fase. Het rekruteren van vrijwilligers kostte meer tijd dan verwacht. Daarnaast ging veel energie naar het proberen verankeren van 'een buddy bij de wieg' in een bestaande lokale organisatie.

Door deze noodzakelijke extra inzet in de opstartfase hebben we tijdens het project de doelstellingen voor het onderzoeksluik aangepast. De eerste bevragingen van gezinnen, buddy's, doorverwijzers en buddy-medewerkers vonden plaats in oktober 2017. In principe sloot het project af op 30 november, maar gezien het belang van de onderzoeksresultaten werd het onderzoek nog enige tijd verder gezet. Een goed uitgewerkt rapport van een kwaliteitsvol wetenschappelijk onderzoek draagt bij aan de kwaliteit van de buddywerkingen en zal de verdere groei en structurele verankering ondersteunen.

6.1 Onderzoeksresultaten

6.1.1 Buddy's

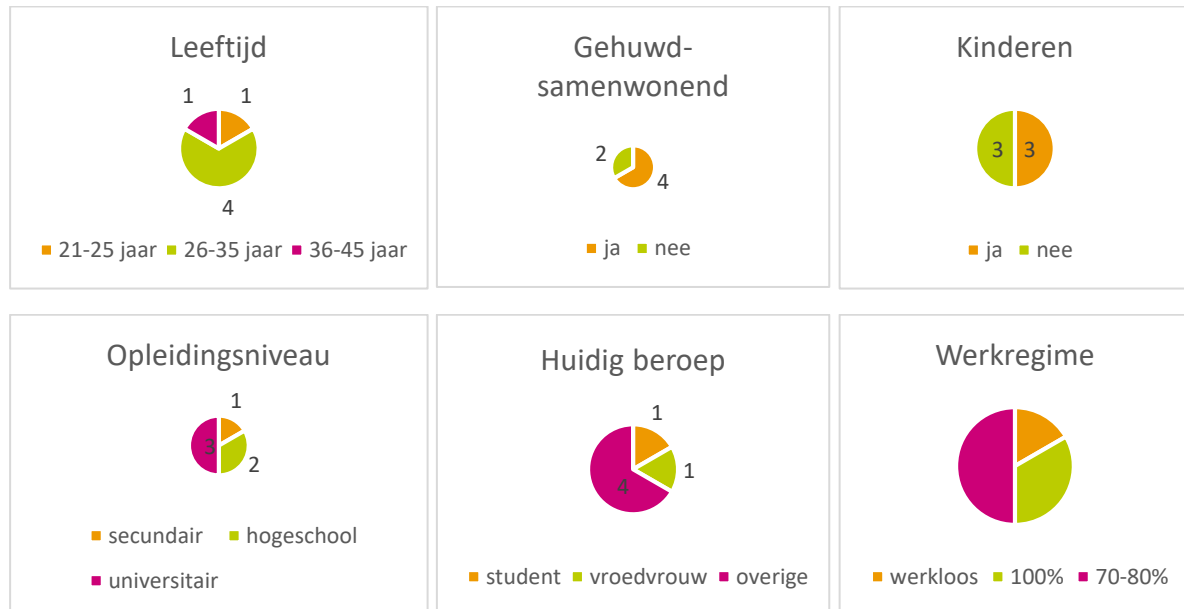
10 buddy's, waarvan 7 buddy-vrijwilligers en 3 student-buddy's werden per mail uitgenodigd om deel te nemen aan de bevraging op **tijdstip 1**. Deze bevraging gebeurde online kort nadat de buddy's de vorming tot buddy hadden gekregen. 6 buddy's (5 vrijwilligers en 1 student) namen deel aan de bevraging en vulden alle vragen in.

Een tweede bevraging volgde enkele maanden na de koppeling aan het buddy-gezin (**tijdstip 2**). 13 student-buddy's en 6 buddy-vrijwilligers (totaal n=19) werden per mail uitgenodigd om deel te nemen aan deze bevraging. 9 buddy's namen deel aan de bevraging, 5 buddy's (2 vrijwilligers en 3

studenten) vullen de bevraging volledig in. In de analyse van de antwoorden werden alleen de volledige responses meegenomen.

Bevraging buddy's op tijdstip 1 (na de vorming)

Demografische gegevens buddy's (n=6)

Motivatie om buddy te worden:

4 van de 6 buddy's geven aan dat ze buddy willen worden omdat ze zich sociaal willen engageren. Ze willen met andere woorden iets terugdoen voor de maatschappij. Eén buddy ziet het deeltijds werken als een kans om op de vrije dag iets terug te doen voor een ander. Een andere buddy verwoordt het als volgt: *'Iemand helpen of begeleiden is een kleine moeite maar met een mooi resultaat.'*

Vroegere ervaringen met maatschappelijke kwetsbaarheid:

5 van de 6 buddy's geven aan reeds eerder met maatschappelijke kwetsbaarheid in aanraking te zijn gekomen. Dit gebeurde via het werk, de studies, de woonplaats of in de vrije tijd (op kamp). 1 buddy geeft aan reeds eerder vrijwilligerswerk te hebben gedaan.

1 buddy geeft aan zelf een persoonlijke ervaring te hebben met armoede. Het volgende is haar bijgebleven: *'Dat het heel moeilijk is om daar uit te geraken, dat de focus ergens anders ligt en dat ze gelukkig zijn met het kleinste gebaar.'*

Hoe relevant waren de verschillende onderdelen van de vorming voor buddy's?

Inleefspel 'Brooz'	Gemiddelde score 4,5 ⁴
Theorie over maatschappelijke kwetsbaarheid	Gemiddelde score 4,5
Het buddymodel met buddy-actie-diamant	Gemiddelde score 4,3
Casuïstiek	Gemiddelde score 4,7
De kwetsbare zwangerschap	Gemiddelde score 4,5
Sociale kaart	Gemiddelde score 4,5

⁴ De respondenten werden gevraagd te scoren op een 5-punt Likertschaal gaande van 'helemaal niet' tot 'helemaal wel'.

Getuigenis buddymedewerker	Gemiddelde score 4,2
Getuigenis buddy	Gemiddelde score 4,2

De verschillende onderdelen van de vorming blijken volgens de buddy's relevant. Vooral de casuïstiek die op het eind van de vorming gegeven wordt, werd door de buddy's goed onthaald. Waarschijnlijk is dit toe te schrijven aan de real-life casussen die hiervoor worden gebruikt.

Voelen buddy's zich klaar na de vorming om het buddywerk op te nemen?

Het eerste contact te leggen met het gezin?	Gemiddelde score 4,5
Een huisbezoek te doen?	Gemiddelde score 4,3
Het gezin emotioneel te ondersteunen?	Gemiddelde score 3,8
Het gezin praktisch te ondersteunen? (Vb. regelen babyuitzet)	Gemiddelde score 4,2
Het gezin organisatorisch te ondersteunen? (Vb. huisvesting)	Gemiddelde score 3,6
Het gezin te helpen de weg te vinden in de bestaande zorg- en sociale organisaties?	Gemiddelde score 3,6
Informatie te geven over zwangerschap, geboorte, babyverzorging?	Gemiddelde score 3,8
Informatie te geven over sociale aspecten van zwangerschap en geboorte? (Vb. kraamgeld aanvragen)	Gemiddelde score 4
Een kwetsbare zwangerschap te begeleiden?	Gemiddelde score 4

Buddy's voelen zich na de vorming klaar om het eerste contact te leggen met hun gezin. Ze voelen zich redelijk voorbereid om een kwetsbare zwangerschap te begeleiden, het gezin te informeren en praktische steun te bieden. Ze voelen zich slechts redelijk voorbereid om het gezin organisatorisch te ondersteunen en om gezinnen te helpen de weg te vinden in de bestaande zorg- en hulpverlening. Hieruit zouden we kunnen concluderen dat buddy's na de vorming nog geen volledig zicht hebben op de organisaties die hun gezin kunnen ondersteunen. Tijdens de vorming krijgen ze uitgebreid informatie over de sociale kaart en gaan ze zelf via de computer op zoek naar hulpvoorzieningen in de wirwar van sociale organisaties. De weg vinden in het sociale en zorglandschap is niet eenvoudig, niet voor een vrijwilliger en dit blijkt voor professionals vaak ook een uitdaging. Daarnaast is het ook belangrijk dat buddy's tijdens de vorming voldoende tijd krijgen voor reflectie. Dit kan ook een verklaring bieden voor de scores.

Hebben buddy's nog suggesties voor de vorming?

'Meer werken met waargebeurde problemen waar buddy's mee te maken hebben gehad.'

'Getuigenis van een buddy of gezin dat begeleid wordt..., dit lijkt me inderdaad wel een meerwaarde.'

'Het inleefspel vond ik zeer interessant. Een aanrader voor op bijscholingen voor vroedvrouwen en geïnteresseerden.'

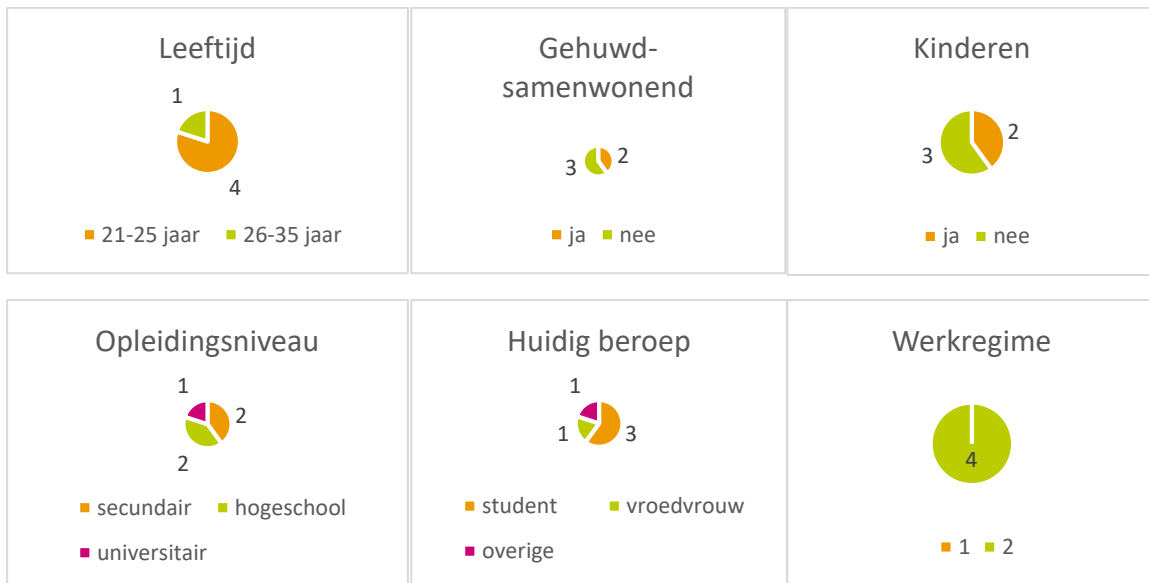
'De maandelijkse bijeenkomsten zijn leerrijk maar soms praktisch niet zo makkelijk in te plannen, in combinatie met een job en kinderen (iedereen heeft andere uren, vrije momenten en prioriteiten...).'

Bijsturing tijdens het project

Na de eerste vorming en op basis van deze feedback werd het programma enigszins aangepast. Het vormingspakket werd aangepast en uitgebreid van 6 naar 9 uur (3 vormingsmomenten van 3 uur verspreid over een drietal weken). Dit is noodzakelijk om de cursisten voldoende ruimte te geven voor reflectie. Daarnaast werd zo meer ruimte gecreëerd voor het zoeken op de sociale kaart en casuïstiek. Zo kunnen de cursisten de geleerde kennis inoefenen. Dit bereidt toekomstige buddy's nog beter voor op hun rol.

Bevraging buddy's op tijdstip 2 (na enkele weken buddy-begeleiding)

Demografische gegevens buddy's (n=5)

Intervisies

Hoe vaak neem je deel aan de intervisies?

Heb je het gevoel dat je verwachtingen (t.o.v. de intervisies) werden ingelost?	Gemiddelde score 4
Heb je het gevoel dat je tijdens intervisies voldoende je verhaal kwijt kan?	Gemiddelde score 4,4
Heb je nieuwe kennis, vaardigheden of attitudes (hoe buddy te zijn) geleerd?	Gemiddelde score 4
Hoe zinvol ervaar je de intervisie?	Gemiddelde score 4,4

Wat belemmert je om deel te nemen aan intervisies?

- Studie of werk (n=3)
- Niks (n=2)

Zijn er minpunten aan intervisies?

- Tijdstip en locatie (geen vast lokaal) (n=2)
- Duurt te lang (2 uur) (n=2)

- Nee (n=1)

Buddy's blijken erg tevreden over hoe de interviews verlopen. Praktische redenen zoals studie, werk en gezin zorgen ervoor dat buddy's niet altijd kunnen deelnemen. Het is vaak moeilijk een tijdstip en locatie te vinden die voor iedereen geschikt zijn.

Koppeling gezin-buddy

Hoe verliep de toewijzing met je gezin?

- Vlot (n=5)

Had je inspraak in de keuze van jouw gezin?

- Ja (n=3)
- Min of meer (n=2)

Buddy's geven aan dat ze tevreden zijn over hoe de toewijzing van gezinnen verloopt. Ze hebben het gevoel dat er met hun wensen rekening werd gehouden. Soms werden ze in een ander gezin geplaatst dan gevraagd, maar begrijpen de redenen daarvoor. *'Ze vroegen mij wel wat voor gezin ik graag wou maar ik heb uiteindelijk iets heel anders gekregen. Op zich vind ik dat niet erg. In de toekomst kan ik mijn cliënten ook niet kiezen.'*

Buddy-acties

Hoe verlopen de eerste contactmomenten met het gezin?

- Vrij goed (n=2) *'Het is een zeer vlotte madam die zeer blij is met alle hulp die ze kan krijgen.'*
- Moeizaam (n=2) *'Het was niet eenvoudig om het vertrouwen te winnen.'*
- Anders dan verwacht (n=1) *'Ik had me al voorbereid op een gemoeidelijke eerste gesprek met de typische vragen (familie, interesses, foto's,...) om iemand te leren kennen. Maar onmiddellijk bij aankomst moesten wij naar het ziekenhuis vertrekken vanwege pijn'*

Welke acties willen buddy's in hun gezin ondernemen en welke verwachtingen hebben ze?

Buddy's willen bij de opstart een heleboel acties ondernemen: ze willen informeren, hulp bieden bij de verzorging van de baby, een betere huisvesting regelen, maar er vooral ook echt 'zijn' voor hun gezin. *'Dat de baby's het goed zouden hebben, dat ze goed opgevolgd werden en dat ook de moeder hier gelukkig over kon zijn. Dat ze niet als een last waren voor de moeder maar als een geschenk.'*

De verwachtingen die buddy's hebben zijn erg uitlopend. Sommigen willen de verschillende buddy-acties in de praktijk omzetten, een andere buddy geeft aan dat ze vooral de moeder wil ontlasten, een derde buddy geeft aan dat ze vooral wilde dat het goed zou aflopen. Soms is het moeilijk veel verwachtingen te hebben: *'Ik had niet te veel verwachtingen omdat het een moeilijke casus is.'*

Wat vinden buddy's moeilijk aan hun buddywerk en wat gaat hen makkelijker af?

Het antwoord op de vraag wat buddy's nu moeilijk vinden aan hun buddywerk, blijkt niet zo gemakkelijk te beantwoorden. Omdat het voor elke buddy een andere uitdaging is, laten we hen liever zelf aan het woord:

- *'Communicatie'*
- *'Soms weet ik niet zeer goed of ik een meerwaarde ben en omdat het een moeilijke casus is, weet ik niet altijd of ik goed omga met hun problematiek.'*
- *'De tijd vinden om er naar toe te gaan.'*
- *'Nee zeggen. de mama heeft graag dat ik langskom om haar te helpen en vraagt mij soms 2 keer per week maar dat is niet echt haalbaar.'*
- *'Het begin, het vertrouwen winnen en weten wat je kan betekenen voor het gezin. Het is moeilijk om hierin je weg te vinden.'*
- *'Alles gaat veel trager dan je gewoon bent. Iets regelen van bij het Buddy-gezin is moeilijker dan van thuis. Maar dat neem ik er gerust bij wetende dat het belangrijk is om het gezin zelf de acties te laten ondernemen.'*

Wat buddy's makkelijker ervaren, blijkt eveneens erg individueel te zijn. Sommige buddy's kunnen makkelijk noden herkennen, zijn goed in het regelen van praktische zaken, leggen makkelijk contact met het gezin of vinden het erg fijn om vragen te beantwoorden over zaken waarmee ze erg vertrouwd zijn.

Hoe spreken buddy's met hun gezin af en hoe organiseren ze huisbezoeken?

Om met hun gezin af te spreken, gebruiken buddy's verschillende communicatiemiddelen zoals telefoon, sms, WhatsApp alsook email. Om in contact te komen, moeten ze meestal slechts 1 poging doen. Slechts zelden krijgen ze na de eerste poging geen gehoor en moeten ze nogmaals contact opnemen. Wanneer ze dan afspreken, doen ze dat gewoonlijk in de woonst van het gezin.

Hoe ervaren buddy's de contacten met hun gezin?

Buddy's kijken erg uit naar de volgende ontmoeting met hun gezin (gemiddelde score 4/5). Ze hebben ook het gevoel dat ze een goed contact hebben met hun buddy-mama (gemiddelde score 3,8/5). Daarnaast vinden ze dat ze meestal zichzelf kunnen blijven in de relatie met haar (gemiddelde score 3,8/5). Soms echter vinden ze het moeilijk om de mama voldoende ondersteuning te bieden (gemiddelde score 3,4/5).

Hoe ervaren buddy's de contacten met de professionele hulpverleners?

In hun buddywerk komen buddy's soms in contact met de andere zorg- en hulpverleners die het gezin omringen. Zo hebben ze wel eens contact met een arts (n=1), een vroedvrouw (n=2), het inloopteam van Kind en gezin (n=2) of een buurtcentrum (n=2). Soms komen ze ook met andere professionals in aanraking zoals een advocaat (n=1). Deze contacten verlopen gewoonlijk per telefoon (n=4) of persoonlijk (n=3). Buddy's vinden over het algemeen dat ze voldoende opgeleid zijn om een gezin toe te leiden naar de bestaande hulp en zorgverlening (gemiddelde score 2,4/5). Deze contacten verlopen over het algemeen ook goed (gemiddelde score 3,6/5). Wanneer de contacten minder goed verlopen, kan dat mogelijks te wijten zijn aan hoe professionals tegen de buddy's aankijken. *'Het is soms moeilijk om van het buddy-gezin de concrete informatie te krijgen van OCMW of andere begeleiders.'* Ook geven buddy's aan soms onvoldoende zicht te hebben op hoe professionals te werk gaan: *'Concreet was een soort 'huisreglement' bij Babynest handig geweest voor de eerste ontmoeting.'* Soms zijn er ook gewoon veel professionals in een gezin actief: *'... het was moeilijk om mijn eigen plaatsje te kennen.'*

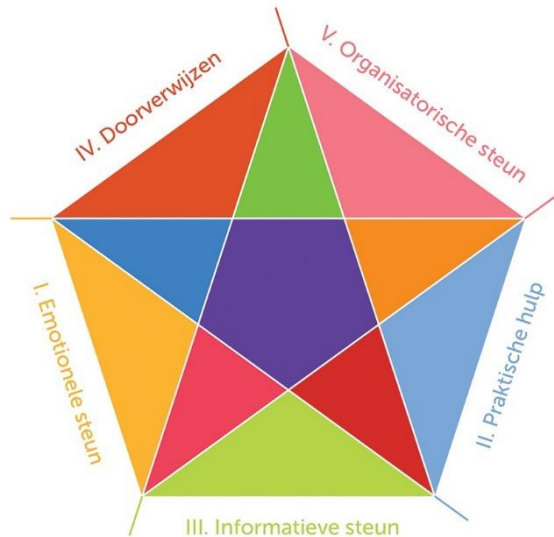
Hoe schatten buddy's hun eigen vaardigheden in?

Buddy's vinden dat ze hun gezin voldoende kunnen helpen met praktische zaken (vb. invullen van documenten, geboortekaartje regelen, babyuitzet, ...? (gemiddelde score 3,8/5) en dat ze ook voldoende opgeleid zijn om informatie te geven aan hun gezin (gemiddelde score 3,6/5). Het vinden

van de 'correcte' informatie vinden ze echter moeilijk (gemiddelde score 2,6/5). Ze verwijzen dan door naar Kind en gezin, beroepen zich op hun eigen kennis en proberen te illustreren met voorbeelden uit hun eigen leven. Tot slot vinden ze dat ze iets concreet hebben kunnen wijzigen aan de woon-en leefsituatie van hun gezin (gemiddelde score 3,6/5).

Welke praktische acties ondernemen buddy's met hun gezin?

Vanuit eerder onderzoek werd een buddymodel ontwikkeld waarbij de acties die buddy's stellen gelinkt worden aan elkaar vanuit een raamwerk, de buddy-actie-diamant (Hoogewys & Goethals, 2013).

Deze buddy-acties bestaan uit het bieden van praktische, organisatorische, informatieve en emotionele steun en het doorverwijzen naar de bestaande zorg- en hulpverlening. Samen met het gezin gaat de buddy op zoek naar oplossingen. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar het toe leiden naar de zorg. De buddy vormt daarbij de schakel tussen het gezin en de professionele, hulpverlening.

We hebben aan buddy's gevraagd welke praktische acties ze met hun gezin ondernemen tijdens hun buddywerk.

Koken	3
Winkelen (vb. babynest)	3
Baby verzorgen of spelen met kinderen	4
Babysitten	2
Mee naar de dokter/ vroedvrouw gaan	2
Naar het buurthuis/ ontmoetingsplek	1
Mee naar het OCMW gaan	1

Uit het oplijsten van de acties die buddy's ondernemen, blijkt dat ze vooral samen koken en winkelen. Vaak gaat het om 'gratis' winkelen bij sociale organisaties zoals babynest. Wanneer dat nodig blijkt, leiden ze het gezin letterlijk naar de professionele hulpverlening door hen te vergezellen op een bezoek bij de dokter, de vroedvrouw of het OCMW. Soms begeleiden ze hun gezin bij het leggen van contacten met andere gezinnen door mee te gaan naar het buurthuis. Meestal nemen ze zelf het initiatief voor deze acties. Soms is het niet eenvoudig om een gezin mee naar buiten te nemen. *'Aangezien het nu winter is, is het moeilijk om mijn buddy-gezin buiten huis te krijgen. Graag was nog naar een kringloopwinkel geweest, de VDAB, de speltheek, de bibliotheek,...'*

Conclusie bevraging buddy's

Uit de bevraging van buddy's blijkt dat buddy's zich na de vorming goed voorbereid voelen op hun toekomstige buddywerk. Tijdens de vorming hechten ze vooral waarde aan getuigenissen van andere buddy's of ervaringsdeskundigen. Daarnaast ervaren ze de casuïstiek als erg belangrijk om zich voor te bereiden op hun buddywerk. Omdat er bij de eerste vorming te weinig ruimte was voor reflectie en het zoeken op de sociale kaart, werd de vorming met een extra moment van 3 uur uitgebreid. Buddy's vinden de interviews erg waardevol. Het contact met andere buddy's en het kunnen uitwisselen van ervaringen is belangrijk, maar er zijn vaak praktische belemmeringen die hen ervan weerhouden om aanwezig te zijn. Intervisiemomenten worden daarom in onderling overleg

afgesproken. Wanneer een buddy er niet bij kan zijn, wordt individueel contact opgenomen. Buddy's ervaren de koppeling met hun gezin vlot en leggen makkelijk contact met het gezin. Van bij het eerste huisbezoek ervaren ze dat verwachtingen vaak moeten bijgesteld worden en dat ze flexibel moeten inspelen op de noden van hun gezin. Buddy's ondernemen tal van acties met hun gezin. Deze acties vinden we ook terug in de buddy-actie-diamant. Ze hebben het gevoel dat hun werk waardevol is, maar zijn soms onzeker over de waarde ervan. Toch hoeft een buddy niet altijd grootse dingen te doen, een kop koffie drinken of een wandeling in het park kan voor gezinnen reeds van veel betekenis zijn. Het voortdurend bevestigen van buddy's tijdens intervisiemomenten is dan ook erg belangrijk.

6.1.2 Gezinnen

De gegevens van 24 gezinnen die begeleid werden in regio Gent tijdens de periode 2016-2017 werden kwalitatief geanalyseerd (document-analyse). Tijdens de loop van het project werden 5 van deze gezinnen bevestigd in een diepte-interview, waarvan 3 gezinnen bij aanvang van de buddywerking en 2 gezinnen na afloop van de buddywerking. De diepte-interviews werden ad verbatim uitgeschreven en kwalitatief geanalyseerd door middel van thematische content-analyse.

Karakteristieken gezinnen

De gemiddelde leeftijd van de moeders die begeleid worden, is 25 jaar, de oudste moeder was 37 jaar, de jongste 16. Vijf moeders zijn jonger dan 21, dat is ongeveer 1 moeder op 5. Ongeveer de helft van de moeders heeft geen inwonende partner (54%). Elf moeders zijn voor het eerst zwanger (45%). Gezinnen worden meestal laattijdig aangemeld. Dit wil zeggen dat bij de meeste gezinnen de buddywerking pas start tijdens de laatste zwangerschapsmaanden (41%) of na de geboorte (21%). Eén moeder is zwanger van een tweeling en 1 moeder van een drieling.

Aantal moeders	N=26	
Gemiddelde leeftijd moeders	25 jaar	
	Jongste moeder 16 jaar	
	Oudste moeder 37 jaar	
Aantal tienermoeders (<21j)	5/ 24	21%
Geen inwonende partner	13/24	54%
Eerste zwangerschap	11/24	45%
Tweede kind	6/24	17%
Derde kind	4/24	10%
Vierde kind	2/24	8%
Vijfde kind (nieuw samengesteld gezin)	1/24	4%
Aanvang van de buddywerking tijdens 1 ^{ste} zwangerschapstrimester	0/24	0%
Aanvang van de buddywerking tijdens 2 ^{de} zwangerschapstrimester	9/24	37%
Aanvang van de buddywerking tijdens 3 ^{de} zwangerschapstrimester	10/24 (3 reeds bevallen)	41%
Aanvang van de buddywerking na de geboorte	5/24	21%
Meerling	2/24	8%

Gezinnen worden doorverwezen door de huisarts, psycholoog, vroedvrouw of sociaal assistent, maar ook via sociale organisaties, wijkgezondheidscentra of Kind en gezin.

Land van herkomst en taal

De gezinnen hebben een diverse achtergrond. Van de moeders die een ander land van herkomst hebben dan België is 1 moeder 6 jaar in België en 1 moeder langer dan 10 jaar. 15 moeders zijn

minder dan 5 jaar in België. 18 van de 24 moeders spreken (een weinig) Nederlands, soms slechts enkele woorden.

	Land van herkomst	Aantal moeders
West-Europa	België	7
Oost-Europa	Albanië	1
Azië	Syrië	2
	Afghanistan	3
Noord-Afrika	Tunesië	1
	Marokko	2
	Turkije	1
West-Afrika	Ghana	4
	Togo	1
	Nigeria	1
Zuid-Amerika	Brazilië	1
		24

Financieel, administratief en huisvesting

10 van de 24 moeders is administratief niet in orde bij de start van de buddywerking. Dit betekent dat het in orde brengen van mutualiteit en andere documenten (o.a. aanvraag kraamgeld) bovenaan het lijstje buddy-acties staan. Slechts 3 moeders werken, 3 moeders studeren nog.

Drie moeders van de 24 hebben een inkomen uit arbeid, acht van de 24 moeders ontvangen een leefloon, 2 moeders krijgen een uitkering, 7 moeders zijn financieel afhankelijk van een ander (partner, (groot)ouders). Bij de overige moeders is er geen (compleet) zicht op de financiële situatie. Gezinnen zijn hier vaak niet open over omwille van diverse redenen (o.a. door zwartwerk of schaamte). Twee moeders zitten in schuldbemiddeling.

Zes moeders wonen in bij hun (schoon)ouders of andere familieleden. 2 moeders wonen in een opvangcentrum, één moeder woont in een studentenkot. De overige 17 moeders wonen in een (sociaal) appartement of huis.

Sociaal netwerk

Uit document-analyse blijkt dat bijna alle gezinnen (n=20/24) in begeleiding zich kenmerken door een klein sociaal netwerk van vrienden en familie. Familie woont vaak ver weg (in het land van herkomst), de vriendenkring beperkt zich vaak tot een buurvrouw of een ander gezin in dezelfde moeilijkheden. Contacten met andere familieleden zoals de eigen moeder verlopen soms stroef doordat een zwangerschap niet altijd gewenst is of andere problematiek (zoals druggebruik, seksueel misbruik, geweld ...). Taalbarrières bemoeilijken daarnaast het leggen van nieuwe contacten. Soms verlopen de contacten tussen buddy en moeder noodgedwongen via de partner. Dit bemoeilijkt het ontstaan van een vertrouwensrelatie tussen buddy en moeder.

Hulpvraag

Bij aanvang van de buddywerking gaat één van de buddymedewerkers bij het gezin op huisbezoek. Dit bezoek heeft tot doel het in kaart brengen van de noden van het gezin en een inschatting te maken van de veiligheid van de thuissituatie voor de buddy. Het in kaart brengen van de noden gebeurt volgens de armoedecriteria van Kind en Gezin. Dit gebeurde aanvankelijk niet gestructureerd. Elke buddymedewerker deed dit op zijn eigen manier. Tijdens dit project werd een intakeformulier opgemaakt opdat we meer uniform gaan werken en een beter (compleet) beeld zouden hebben van de verschillende noden (zie bijlage 9). Zo kunnen de toekomstige buddy-acties beter worden afgestemd op de noden.

De intake bestaat uit verschillende luiken. Zo wordt er gepeild naar:

- **Persoonlijke informatie:** dit bevat, behalve contactgegevens informatie over het land van herkomst, de moedertaal en kennisniveau van het Nederlands, het opleidingsniveau en een lijst van de zorg- en hulpverleners die het gezin omringen. Zo kan de buddy de communicatie aanpassen aan het niveau van health literacy en heeft de buddy zicht op het professionele netwerk rondom het gezin.
- **Woonsituatie:** hier wordt een beeld geschetst van de huisvestingsmodaliteiten, de aanwezige huisraad, de aanwezigheid van een babyuitzet, kleding en educatief speelgoed voor de overige kinderen. Met deze informatie kan de buddy vervolgens praktisch aan het werk en het gezin toe leiden naar de juiste organisaties.
- **Financiële situatie:** er wordt gepeild naar de verschillende bronnen van inkomsten, o.a. uit arbeid (ook zwartwerk), uitkeringen, leefloon, kindergeld e.a. en wie hiervoor instaat (vb. de moeder zelf, haar partner, de grootouders of andere personen). Zo krijgen we zicht op het financieel (on)afhankelijk zijn van de moeder en het leefbudget.
- **Administratie:** in dit luik worden zaken zoals het statuut van het gezin genoteerd. Is het gezin legaal, dan wel illegaal in België, is een asielpcedure lopende, ... Er wordt bekeken of het gezin in orde is met de mutualiteit, kraamgeld en kindergeld ontvangt. Wanneer het gezin administratief niet in orde blijkt, is dit vaak één van de eerste acties die een buddy onderneemt. De buddy gaat dan na waar het gezin recht op heeft en helpt de nodige procedures op te starten alvorens de baby geboren wordt.
- **Psychosociale situatie:** in een volgend luik wordt gepeild naar het mentaal welzijn van de moeder en haar gezin en tracht de buddymedewerker het sociaal netwerk dat het gezin omringt in kaart te brengen. Zo weet de buddy welke personen het gezin praktisch en emotioneel ondersteunen tijdens de periode van zwangerschap en geboorte.
- **Hulpvraag:** De buddymedewerker peilt vervolgens naar de concrete hulpvraag. Belangrijk hierbij is dat het gezin een hulpvraag heeft. De buddywerking kan immers pas opstarten wanneer het gezin zelf een buddy vraagt.
- **Situatieschets:** In een laatste luik tracht de buddymedewerker een beeld te schetsen van de situatie waarin het gezin zich bevindt.

Na analyse van de hulpvraag van 24 gezinnen blijkt de grootste nood **emotionele steun** te zijn. Gezinnen hebben vaak al heel wat meegemaakt. Een zwangerschap en nakende bevalling geeft een gezin ook veel kopzorgen. Gezinnen hebben dan ook behoefte aan een gezellige babbel. Het is voor gezinnen met een complexe problematiek erg fijn om over hun ervaringen te kunnen praten, of om het even over iets anders te hebben dan hun zorgen. Een goed gesprek bij een kop koffie is dan ook een erg waardevolle buddy-actie, iets wat buddy's soms onderschatten zo blijkt uit de bevraging van buddy's. Daarnaast blijkt uit de intake dat gezinnen bij aanvang van de buddywerking vooral nood hebben aan een **babyuitzet, kleding en huisraad**. Ook is er een sterke behoefte aan **sociaal contact**, contact met andere moeders, het doorbreken van het sociaal isolement. Kwetsbare gezinnen die geen tot weinig familie in België hebben doordat ze vluchteling/ asielzoeker zijn of de taal niet spreken, blijken extra kwetsbaar alsook alleenstaande moeders en jonge moeders (jonger dan 20 jaar). Door de zwangerschap en geboorte van hun baby brengen ze vaak meer tijd binnenshuis door. Een belangrijk deel van de buddy-acties bestaat dan ook uit het 'letterlijk' naar buiten gaan met de moeder en contacten leggen met andere moeders. Daarnaast zal een buddy vaak binnen de eerste weken nadat de buddywerking opstart het gezin meenemen naar babynest⁵ en andere sociale organisaties om de nodige babyspullen te verzamelen. Veel gezinnen blijken daarnaast administratief

⁵ **Baby-Nest** is een vzw, ontstaan uit de koninklijke dekenij Bloemekenswijk, met als doel kansarme (zwangere) moeders een babyuitzet te bezorgen. Alles is tweedehands en afkomstig van schenkingen.

niet in orde. Reden hiervoor is vaak een gebrek aan kennis omtrent rechten. Een zwangerschap brengt bovendien een heuse administratieve papierwinkel met zich mee. Administratieve procedures blijken vaak ook erg ingewikkeld, waardoor buddy's vaak helpen met het invullen van documenten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de hulpvraag die na de intake naar voor komt. Deze hulpvraag is voor de buddy een eerste leidraad om in actie te schieten maar schetst zelden een compleet beeld van de situatie. Naarmate de buddy het gezin beter leert kennen en een vertrouwensband opbouwt, duiken vaak andere, soms meer nijpende problemen, op.

Concrete hulpvraag	Aantal
Eten	1
Huisraad en baby-uitzet	10
Hulp bij in orde brengen administratie	7
Opvoedingsondersteuning baby en/of andere kinderen	7
Doorbreken sociaal isolement	9
Emotionele steun (jonge mama, medische problematiek, verslavingsproblematiek, ...)	14
Nederlandse taal oefenen	1
Hulp bij organisatie gezin en huishouden	2
Hulp bij praktische zaken (zoals crèche regelen)	2

Ervaring met buddywerking

Het is belangrijk dat we weten dat gezinnen de buddywerking als zinvol ervaren en dat het hebben van een buddy hen vooruit helpt. Uit eerder kwalitatief onderzoek van Hoogewys & Goethals (2013) waarbij 30 buddy-betrokkenen werden bevestigd, blijkt dat de buddywerking hefbomen in werking brengt: door één probleem aan te pakken, komt er ook beweging in andere condities van het gezin. Praktisch en administratief ondersteunen, aangepaste informatie geven, doorverwijzen en een adequaat zwangerschapstraject bewerkstelligen: dit zijn acties die centraal staan in de buddywerking. Gezinnen en buddy's gaan samen op pad, samen wandelen, samen naar babynest, samen naar de dokter. Binnen dit project werden 2 gezinnen bevestigd bij wie de buddywerking afgelopen was. Meer gezinnen bereid vinden om hun verhaal te doen, bleek moeilijk. Vaak worden kwetsbare gezinnen reeds overrompeld door een heel netwerk van professionelen, daarnaast bleken buddy's hun gezinnen erg af te schermen. Aangezien de buddywerking met vrijwilligers pas opstartte tijdens de laatste maanden van het project, was het niet mogelijk om gezinnen uit het vrijwilligersluik te bevestigden. Daarom werd geopteerd om gezinnen begeleid door studenten te interviewen.

Uit deze interviews blijkt dat gezinnen bij aanvang van de buddywerking vaak niet goed begrijpen wat een buddy is en wat een buddy voor hen kan betekenen. Ze beginnen dan ook vaak onwennig aan de begeleiding. Na enkele bezoeken wordt duidelijk waar de buddy hen mee kan helpen. Een eerste actie die ze vaak samen ondernemen, is naar babynest gaan om spullen voor de baby te halen. Moeder K. , zwanger van haar eerste kind, zegt hierover *'Ik was zeker 4 à 6 maanden en ik had nog helemaal niks. Dat is wel spannend.'* Moeder D. had reeds 2 kinderen en bleek zwanger van een meerling. Ze kon dan ook alle hulp gebruiken. Verder helpen buddy's met praktische zaken, zoals het zoeken naar een beter woning of een onthaalmoeder voor de baby of brengen papieren voor het kraamgeld in orde.

Ook al hebben buddy's soms weinig tijd en moeten ze hun buddy-zijn combineren met studie of werk, toch ervaren gezinnen dit niet altijd als een probleem. Wanneer de buddy op buitenlandse stage ging, verliep het contact via whatsapp. *'Nu whatsappen wij veel, dus dat was alsof zij in België was of zo. ... Dus het was niet echt een gemis dat ze afwezig was.'* Toch kijken ze erg uit naar een bezoekje van hun buddy: *'ik weet dat ze haar werk doet, en zelfs als ze komt, dan is het net op een moment dat ik hulp nodig heb. Als bij toeval komt ze dan. Alsof ze weet dat ik iets nodig heb'.*

Hun buddy zien ze ook niet echt als een hulpverlener. Een moeder verwoordt het als volgt: *‘Bij die buddy, ge voelt dat, staat die altijd klaar om u te helpen. Dan misschien een professioneel, die gaat dan misschien niet alles doen om je te helpen.* Moeders zien hun buddy meer als een vriend dan als een semi-professionele hulpverlener: *‘Een vriendschap eigenlijk, iemand op wie ik kan vertrouwen.’* Ook al zit de buddy niet in een gelijkaardige situatie, toch ervaren gezinnen dit niet als een belemmering: *‘Omdat ze begrijpt mijn situatie en die leeft ook in met mijn situatie van in het begin. Van bij het begin dan was ze telkens bij mij en dan praatten we erover. En nu die is ook gelijk een familie geworden, die vraagt ook over (baby) S.* Moeder D. omschrijft het als volgt: *‘Ze geeft om mij, ik voel het dat ze om me geeft. Als ik iets meemaak, dan voel ik dat ze om me geeft. Ook al leeft zij een heel ander leven, toch geeft ze me het gevoel dat ze me begrijpt.’*

Aan de gezinnen werd gevraagd welke zaken hun buddy voor hen kon verbeteren. Moeders blijken vooral blij met de emotionele steun die ze kregen: *‘Die heeft mij zo gemotiveerd om niet op te geven, want het begin was echt moeilijk. Ja, dus die heeft mij echt gemotiveerd... Ik heb veel geleerd over mijn eigen zelf. Over hoe sterk dat ik ook kan zijn.’* Daarnaast geven de moeders aan dat buddy’s vooral helpen met administratie en praktische zaken., zoals het regelen van een babyuitzet. *‘Ze deden zoveel’, zegt moeder D. ... Ik heb ook niemand, ik ben een alleenstaande moeder.’*

Moeders vinden het moeilijk om de precieze waarde van hun buddy in te schatten. Ook al zijn ze blij een buddy te hebben gehad in een toch wel moeilijke periode tijdens hun leven, toch vinden ze het moeilijk een pasklaar antwoord te vinden op de vraag hoe hun leven zou verlopen zijn zonder een buddy. Ze geven aan ook wel vooruit te zijn geraakt zonder buddy. *‘Ja, ik was hier ook geraakt’.* Moeder K. geeft wel aan dat ze haar wel gemist had. *‘Iemand om naar u te luisteren als je het moeilijk hebt.’*

Conclusie bevraging gezinnen

De moeders die begeleid worden door ‘een buddy bij de wieg’ zijn erg multicultureel en meer dan de helft van de moeders is nog niet zo lang in België. De moeders zijn vaak nog erg jong (1 op 5 is jonger dan 21 jaar), en de helft (54%) van de moeders voedt haar kind(eren) alleen op. Bij 62% van de moeders start de buddywerking pas op het einde van de zwangerschap of na de geboorte. Wanneer dan blijkt dat moeders administratief niet in orde zijn, bestaat één van de eerste acties die een buddy onderneemt uit het in orde brengen van de nodige papieren voor mutualiteit, aanvraag kraamgeld en kindergeld. De administratieve rompslomp die een zwangerschap met zich meebrengt, is niet te onderschatten en moeders weten vaak niet hoe ze hieraan moeten beginnen. De financiële situatie van de moeders is zelden optimaal (slechts 3 moeders hebben een loon uit arbeid) waardoor ze soms financieel afhankelijk zijn van anderen. Door hun zwangerschap, omdat familie vaak ver weg woont en/ of omdat ze de taal vaak niet machtig zijn, hebben moeders een klein sociaal netwerk waarop ze praktisch en emotioneel kunnen rekenen. Emotionele steun staat dan ook bij aanvang van de buddywerking hoog bovenaan het lijstje. Buddy’s helpen moeders door ze mee naar buiten te nemen om het sociaal isolement te doorbreken. Moeders vinden het moeilijk te beschrijven wat hun buddy voor hen heeft betekend. Vaak vergeten ze de kleine dingen die een buddy doet. Toch zijn ze erg tevreden over hun buddy en beschouwen ze hun buddy als familie.

6.1.3 Doorverwijzers

De buddywerking kent een uitgebreid buddynetwerk van zorg- en hulpverleners, zorginstellingen en sociale organisaties die de weg kennen naar ‘een buddy bij de wieg’. Aanmeldingen gebeuren per telefoon rechtstreeks naar de buddymedewerkers toe of via het emailadres eenbuddybijdewieg@arteveldes.be. Gezinnen worden doorverwezen door de huisarts, psycholoog, vroedvrouw, sociaal assistent, maar ook via sociale organisaties, wijkgezondheidscentra of Kind en gezin. In oktober 2017 werden 28 doorverwijzers, die de laatste 3 jaar een gezin hadden aangemeld,

uitgenodigd deel te nemen aan een online bevraging. 4 doorverwijzers namen deel aan de bevraging en vulden de bevraging volledig in.

Bevraging doorverwijzers n=4		
Persoonlijke gegevens		
leeftijd	26-35 jaar (n=2)	36-45 jaar (n=2)
Geslacht	Man (n=2)	Vrouw (n=2)
Beroep	regioverpleegkundige	n=2
	Sociaal werker	n=1
	Groepswerker inloopteam	n=1
Bevraging		
Hoe kwam je in contact met 'een buddy bij de wieg'?	Buddymedewerker (n=1) Collega/kennis (n=2) Nieuwsbrief (n=1)	
Hoe vaak verwijst je een gezin door?	2-5 keer (n=4)	
Hoe gebeurt de doorverwijzing gewoonlijk?	Per mail (n=4) en telefonisch (n=2)	
Hoe verlopen de contacten met de buddy-medewerker(s)?	Goed (n=4)	
Heb je voldoende informatie over volgende aspecten van het project 'een buddy bij de wieg'		
a. Waar je een gezin kan aanmelden	Gemiddelde score van 4,5	
b. Welke gezinnen in aanmerking komen	Gemiddelde score van 4	
c. Wat een buddy doet	Gemiddelde score van 3,75	
d. Wat een buddy niet doet	Gemiddelde score van 3,25	
Gebruik je de folder 'samen zorgen voor je zwangerschap en je baby' om gezinnen te vertellen over het project?	1 van de 4 bevroagden gebruikt de folder	
Waarom gebruik je de folder niet?	2 kennen de folder niet 1 bekijkt samen met het gezin de info op de website	
Hoe vaak heb je gewoonlijk contact met de buddy?	Gewoonlijk 1-2 keer (n=4)	
Hoe verlopen de contacten met de buddy?	Goed (n=4)	
Wilt u uw antwoord toelichten?		
	<i>'De buddy neemt meestal contact op met de cliënt. Via de cliënt verneem ik de info. Af en toe neemt de cliënt contact op met mij.'</i>	
	<i>'Slechts 1x toevallig contact, tijdens ongepland huisbezoek'</i>	
Heb je het idee dat de buddy voldoende opgeleid was?	Gemiddelde score 3,25	
Welke ondersteuning biedt de buddy volgens jou?		
a. Emotionele steun (vb. empoweren, een luisterend oor, ...)	Gemiddelde score 4,25	
b. Praktische steun (vb. hulp bij het invullen van documenten, babyuitzet regelen, ...)	Gemiddelde score 4,75	
c. Organisatorische steun (vb. afspraken maken, op afspraak komen, ...)	Gemiddelde score 4,5	
d. Informatieve steun (vb. info geven over zwanger zijn, baby verzorgen, ...)	Gemiddelde score 3,5	
e. Doorverwijzen (doorverwijzen naar jou of andere hulpverleners)	Gemiddelde score 3	
Ervaar je de buddy als een meerwaarde voor het gezin?	Gemiddelde score 4,25	
Maakt de buddy in het gezin jouw werk makkelijker?	Gemiddelde score 3/5	

Wilt u uw antwoord toelichten?

'Ik verwacht van de buddy niet dat deze mijn taken 'verlicht'. Ik zie het eerder als een goede ondersteuning en extra steun voor het gezin.

Ook al nemen zij veel praktische zaken op zich, dan nog is de situatie vaak zo complex dat het werk voor ons als hulpverlener hetzelfde blijft.'

'Afhankelijk van netwerk gezin, aanwezigheid andere externe partners , gezinsondersteuners kind en gezin, betrokken OCMW assistent.'

Heeft u nog suggesties?

'Graag terugkoppeling van de contacten aan doorverwijzer indien toestemming zwangere.'

Conclusie bevraging doorverwijzers

Uit de antwoorden blijkt dat doorverwijzers de buddywerking over het algemeen wel goed kennen. Ze weten wat het buddywerk inhoudt, kennen de verschillende acties die buddy's ondernemen, maar het is iets minder duidelijk wat buddy's niet doen (vb. financiële steun bieden, taxi of babysit zijn, ...). De folder voor gezinnen kennen de meeste doorverwijzers (nog) niet. Dit is ook niet opmerkelijk. De nieuwe folder werd pas in september 2017 beschikbaar gesteld via de nieuwsbrief. Het uitsturen van de nieuwsbrief bleek voor één van de doorverwijzers de aanleiding om een gezin aan te melden. Doorverwijzers ervaren de buddy als een meerwaarde voor het gezin, maar vinden niet dat het hun werk gemakkelijker maakt. Zij zien het buddywerk eerder als een aanvulling.

6.1.4 Buddy-medewerkers

Tot slot hebben we ook de buddymedewerkers van andere buddywerkingen bevroegd. We hebben daarbij zowel gepeild naar de ervaringen van reeds ervaren buddymedewerkers als buddymedewerkers die we opleid hebben tijdens de looptijd van dit project.

11 nieuwe buddymedewerkers kregen in november 2017 een uitnodiging per mail gestuurd om een online bevraging in te vullen. 10 van hen startten met de bevraging, 6 rondden de bevraging volledig af. Daarnaast kregen 9 ervaren buddymedewerkers een uitnodiging. Ook hier startten ze alle 9 met de bevraging en vulden 6 van hen de bevraging volledig in. In de analyse van de antwoorden werden alleen de volledige responses meegenomen.

Demografische gegevens

Wat motiveert buddymedewerkers om in het project te stappen?

Buddymedewerkers kenden het project reeds en zagen dat het een meerwaarde kan zijn voor studenten om de nodige competenties te ontwikkelen als vroedvrouw of als sociaal assistent. *'Ik vind het fantastisch om studenten vroedkunde te 'passioneren' voor de job en ze te laten proeven van alles wat een vroedvrouw kan doen. Het Buddy project is een uitstekende manier om dit te doen: het vergoot zelfstandig werken, breed denken, zet aan tot risicoselectie,...'*

Vanuit de eigen praktijk zien ze de meerwaarde om in hun regio een project op te zetten om kwetsbare zwangeren beter te kunnen begeleiden. *'We wilden voor hen iets extra doen, en dit project was daar ideaal voor.'*

Het project betekent voor velen ook een nieuwe uitdaging, een kans om iets maatschappelijk relevant te doen. Vaak sluit het project ook goed aan bij reeds bestaande initiatieven. *'Het leek ons een prachtig project om onze schouders mee onder te zetten.'*

Welke ervaringen hebben buddymedewerkers met de vorming die Arteveldehogeschool biedt?

Bijna alle buddymedewerkers geven aan dat de informatie die ze ontvingen over de opzet van een buddywerking nuttig was (gemiddelde score 4,5). De buddy-actie-diamant die werd ontwikkeld om het buddywerk vorm te geven, wordt door ervaren buddymedewerkers als erg nuttig ervaren (gemiddelde score 4,2). Nieuwe buddymedewerkers geven een gemiddelde score van 3,5. De ervaren buddymedewerkers ervaren de ondersteuning die ze krijgen van Arteveldehogeschool adequaat (gemiddelde score 4,3), nieuwe buddymedewerkers vinden de ondersteuning voldoende (gemiddelde score 3,5).

Ervaren buddymedewerkers hebben het gevoel zelf hun stempel te kunnen drukken op de eigen buddywerking (gemiddelde score 4,5). Nieuwe buddymedewerkers moeten nog op zoek naar hun eigenheid en scoren lager (gemiddelde score 3,3). Het is belangrijk dat elke buddywerking zich vrij voelt de eigen werking te modelleren naar het model van 'Een buddy bij de wieg', maar eveneens mogelijkheden ziet om de werking naar eigen hand te zetten. Nieuwe initiatieven zijn immers erg waardevol voor de verdere groei en optimalisatie van het buddymodel. Vandaar dat de uitwisseling binnen het lerend netwerk zo waardevol is.

Na de vorming tot buddymedewerker kunnen ze zelf aan de slag. Een groot deel van de opdracht bestaat uit het begeleiden van buddy's en het uitvoeren van intakes bij kwetsbare gezinnen. Deze opdracht blijkt bij de opstart niet makkelijk (gemiddelde score 3,3) en is iets waar ze met ervaring verder in kunnen groeien.

Tot slot geloven buddymedewerkers in hun project en schatten ze 'een buddy bij de wieg' als erg waardevol in (gemiddelde score 4,7).

De scores van de nieuwe buddymedewerkers liggen bij sommige onderwerpen iets lager dan van de ervaren buddymedewerkers. Mogelijks is dit te verklaren doordat nieuwe buddymedewerkers de theorie nog in de praktijk moeten omzetten en ze de buddy-actie-diamant nog moeten leren gebruiken. Daarnaast geven nieuwe buddymedewerkers aan dat ze de informatie over de opzet van de buddywerking eerder willen ontvangen. Bij de start van het project was deze informatie echter nog niet klaar omdat de brochure voor de opzet van een buddywerking werd herwerkt en moest worden vertaald naar de opzet van een buddywerking met vrijwilligers. Het werken met vrijwilligers was een nieuw aspect binnen dit project en moest goed worden voorbereid alvorens de kennis over te dragen aan nieuwe medewerkers. Verder wordt de vraag gesteld naar een intakeformulier en een vormingspakket voor de opleiding van vrijwilligers. Beide werden tijdens de looptijd van het project ontwikkeld, maar waren bij de opstart nog niet aanwezig. Een buddymedewerker geeft ook aan dat

het een meerwaarde zou zijn om zelf spelbegeleider te kunnen worden opdat het inleefspel 'Brooz' kan worden gespeeld zonder hiervoor een begeleider vanuit Arteveldehogeschool te moeten vragen. Met sponsoring van Soroptimist Scaldylis Gent konden zoals eerder beschreven in dit rapport 10 oplages van het spel worden voorzien. Een opleiding tot spelbegeleider wordt momenteel aangeboden tegen een vergoeding.

Hoe ervaren buddymedewerkers de intervisies met studenten?

Aan ervaren buddymedewerkers werden extra vragen gesteld m.b.t het buddywerk zelf. Uit de antwoorden blijkt dat buddymedewerkers uitkijken naar intervisiemomenten met buddy's (gemiddelde score 4,2). Intervisies worden als zinvol ervaren omdat buddy's hun verhaal kwijt kunnen. Ze vinden het een meerwaarde dat buddy's van elkaar kunnen leren: *'Studenten geven elkaar meer inzicht in het handelen.'* Daarnaast zijn intervisies zinvol om op de hoogte te blijven van wat er gaande is en zoals een buddymedewerker het uitdrukt *'probleemsituaties zo mogelijk voorkomen'*.

'Intervisie geeft een forum voor de buddy (als gelijke); het is bij mekaar antwoorden zoeken, bevestiging geven, suggesties doen, motiveren, en soms helpen afsluiten.'

Intervisies zijn echter ook belastend voor buddymedewerkers en buddy's. Het is niet altijd makkelijk de tijd te vinden en intervisiemomenten te kunnen inplannen. *'Niet alle studenten kunnen zich vrijmaken op de intervisiemomenten wegens stage of les.'*

Buddymedewerkers vinden het niet altijd makkelijk om buddy's nieuwe kennis, vaardigheden of attitudes aan te leren (gemiddelde score 3,5). *'Het is lastig om tijdens de intervisie op een goede manier een student te confronteren met té weinig inzet/bezoek/opvolging.'* of nog *'Het is toch telkens opladen voor de intervisie wegens het onvoorspelbaar verloop.'* Soms hebben ze het gevoel ook zelf nergens met hun leervragen terecht te kunnen (gemiddelde score 3,5). Buddymedewerkers vinden het geen makkelijke opdracht om buddy's te begeleiden en hen emotioneel te ondersteunen (gemiddelde score 2,8). Het lerend netwerk lijkt ons een goed middel om een klankbord te bieden aan buddymedewerkers.

Hoe verloopt de koppeling buddy-gezin?

Het is aanvankelijk soms wat zoeken naar wat de beste manier van aanmelden is. Sommigen werken met externe doorverwijzers, andere buddywerkingen werken ook met eigen doorverwijzers. Hierbij is de buddymedewerker ook doorverwijzer. In de praktijk blijkt dit goed te werken en zorgt dit voor een vlotte doorstroom van gezinnen naar de buddywerking. Buddy's krijgen enigszins wat inspraak in het gezin dat ze zullen begeleiden, maar vaak blijkt het toch de buddymedewerker die beslist. *'Oorspronkelijk was het de bedoeling dat aanmeldingen tijdens de intervisiegroepen besproken en toegewezen zouden worden. Maar we willen telkens zo snel mogelijk de begeleiding opstarten, intervisiegroepen zijn hiervoor te laag in frequentie (om de 3-4 weken).'*

De meeste buddymedewerkers doen zelf de intakes, soms is het de doorverwijzer met wie ze nauw samenwerken die de intakes met gezinnen doet. De buddywerking start op wanneer er een zorgvraag gedetecteerd wordt *'niet enkel vraag om materiële hulp'* en wanneer de situatie veilig genoeg is voor de buddy *'Geen kraakpanden, geen drugs'*. Buddymedewerkers laten zich daarbij soms leiden door een checklist. In principe heeft de buddymedewerker na de intake geen contact meer met het gezin, tenzij daar een noodzaak toe is (vb. wisseling van buddy). Eén buddywerking werkt met een kindadviseur die het gezin maandelijks contacteert. In 2 buddywerkingen wordt met een exit-contract gewerkt wanneer de buddywerking afgerond wordt. Soms neemt de buddy zelf het afsluitend gesprek op zich, maar in 4 buddywerkingen gebeurt dit gezamenlijk, door buddy en buddymedewerker.

Hoe ervaren buddymedewerkers het contact met doorverwijzers?

Het uitbouwen van een buddynetwerk vraagt veel tijd bij de opstart en moet ook onderhouden worden. *'Ik steek wel veel tijd in het leggen van contacten en lansgaan bij mogelijke doorverwijzers, om buddy toe te lichten.'* Meestal verlopen de contacten met doorverwijzers goed: *'Enkele vaste doorverwijzers nemen ook tussendoor contact op met ons als bijvoorbeeld het contact met het gezin bij hun niet vlot verloopt, of als gezin in het ziekenhuis is opgenomen, ... We houden elkaar op de hoogte.'* Wanneer doorverwijzers de buddywerking (nog) niet goed kennen, is het belangrijk om voldoende duiding te geven bij het project: *'Doorverwijzers zijn soms sceptisch t.o.v. Buddy bij de Wieg. Iemand die in hun 'werkkerrein' nog maar eens bijkomt. Eens 'een Buddy bij de wieg' gekend is, dan verloopt het contact en informeren van elkaar goed (soms ook miscommunicatie).'* Het is daarom belangrijk om het project steeds weer onder de aandacht te brengen en te blijven inzetten op goede contacten met doorverwijzers.

Conclusie bevraging buddymedewerkers

Buddymedewerkers geloven sterk in de waarde van hun project. Ze zijn over het algemeen tevreden met de ondersteuning vanuit Arteveldehogeschool. Nieuwe buddymedewerkers geven aan veel behoefte te hebben aan ondersteuning, iets wat we bij de opstart van nieuwe buddywerkingen niet altijd kunnen bieden. Wanneer er geen bijkomende projectfinanciering is, kunnen de medewerkers van Arteveldehogeschool slechts beperkt ondersteuning bieden. Als docent is hun hoofdtaak onderwijskundig en dus de begeleiding van de eigen studenten. De sterke groei van een buddy bij de wieg creëert echter de noodzaak aan een meer duurzame oplossing.

Intervisies met buddy's worden als erg noodzakelijk geacht om de buddy optimaal te kunnen begeleiden en het overzicht te houden. Het blijkt echter geen gemakkelijke opdracht waardoor medewerkers zelf ook de nood aan ondersteuning ervaren. De praktische organisatie van intervisiemomenten is niet alleen bij vrijwilligers een uitdaging, maar blijkt ook niet eenvoudig te organiseren bij student-buddy's.

In het omgaan met kwetsbare gezinnen moeten ook buddymedewerkers groeien. Daarnaast moeten ze continu blijven inzetten op goede relaties met de doorverwijzers, iets wat toch wel veel energie vraagt.

6.2 Conclusies onderzoek

In totaal werden tijdens het onderzoek 30 buddy-betrokkenen bevestigd en werd een document-analyse gemaakt van 24 gezinnen die begeleid werden in de periode 2016-2017. De resultaten bevestigen dat het conceptueel buddymodel, zoals initieel ontwikkeld in 2008, een werkbaar model is. De buddy-actie-diamant is een praktische tool waarop buddy's en buddymedewerkers steunen om het buddywerk in de praktijk te brengen en vorm te geven. Uit de bevestigingen met de verschillende stakeholders blijkt dat een buddy voor kwetsbare gezinnen en in het bijzonder voor de moeder erg waardevol is. De opzet en de kwaliteit van een buddywerking wordt gefaciliteerd door een goed opgeleid team van buddymedewerkers, een uitgebouwd lokaal buddynetwerk en een goede vorming en ondersteuning van buddy's. Praktische problemen, zoals de combinatie buddy-gezin-werk of het plannen van intervisiemomenten zijn belemmerende factoren. Door een meer structurele samenwerking met doorverwijzers kunnen gezinnen vroeger tijdens de zwangerschap worden aangemeld. Dit maakt dat de begeleiding eerder kan starten zodat prioritaire zaken aangepakt kunnen worden. Dit verhoogt de startkansen van een kind. Bovendien geeft dit een verlichting van het werk, zowel voor buddymedewerkers als doorverwijzers.

7. VALORISATIE

Het project werd voorgesteld tijdens de Urban Healthweek Rotterdam (20-24 april 2017) en op 3 oktober 2017 waren we te gast tijdens het colloquium kinderarmoede, georganiseerd door de staatssecretaris voor armoedebestrijding Zuhair Demir, en gaven hier een vorming. In januari verscheen een artikel van onze buddywerking in de Gentenaar, in parochieblad 'Kerk en Leven' in juni, in de Randkrant in september en in Weliswaar in december 2017. We stonden in februari 2017 op de standenmarkt van de 2-daagse vorming 'kwetsbaar en zwanger'. In het boek 'Inspirerende praktijken in verband met kinderarmoedebestrijding in Belgische steden' van Émilie CHARLIER, Pieter-Jan DE GRAEVE en Charles GLINEUR werden we gekozen als één van de inspirerende praktijken. In de Randkrant van december 2017 verscheen een artikel naar aanleiding van de opstart van de buddywerking in Asse.

In een voorstel tot resolutie van Kind en Gezin (19 april 2017) betreffende het belang van borstvoeding is te lezen dat extra inspanningen om borstvoeding te ondersteunen bij kwetsbare gezinnen erg belangrijk zijn. 'Initiatieven zoals 'een buddy bij de wieg' kunnen helpen drempels weg te werken die gezinnen weerhouden om hun kind lang moedermelk te geven.' Huizen van het Kind ondersteunt onze buddywerking onder de vorm van doorverwijzing, maar ook door 'een buddy bij de wieg' een plek te geven in het Huis van het Kind in Ronse en in Asse en misschien in de toekomst ook in Gent.

In de Franse pers verscheen in januari 2018 een artikel in Le Quotidien du médecin. In Sint-Niklaas verscheen een artikel in de digitale nieuwsbrief naar intermediairen en in het magazine Azo-hee, een welzijnsmagazine van de Stad.

Een uitgebreide lijst met valorisatiemomenten werd opgenomen in bijlage 13 van dit rapport.

8. BIBLIOGRAFIE

- Admiraal, W., Janssen, J., Pijls, M., & Gielis, A. (2008). Leren en beoordelen van competenties in het hoger onderwijs: analyseren, reflecteren en beoordelen met behulp van digitale video. In W. Jochems, P. den Brok, T. Bergen, & M. & van Eijck, *Licht op leren. Proceedings van de 35e Onderwijs Research Dagen* (pp. 117-118). Eindhoven: ESoE Eindhoven School of Education, TU Eindhoven.
- Arteveldehogeschool. (mei 2016). *Strategisch instellingsplan 2015-2020*. Gent: Johan Veeckman, Arteveldehogeschool.
- Barak, M. (2006). Instructional principles for fostering learning with ICT: Teachers' perspectives as learners and instructors. *Education and Information Technologies*, (11) 121-138.
- Buyse, A. (2008). *Opvoedingsondersteuning. Ondersteuning van gezinnen vandaag: een onderzoek*. Gent: UGent-Gezinsbond.
- Cox, N., Detaillieur, H., & Van der Vorst, H. (2015). *Ouders en kinderen in (kans)armoede Een onderzoek naar de beleving van de leefsituatie van gezinnen in (kans)armoede met kinderen tussen 0 en 3 jaar in leper*. Kortrijk: VIVES.
- Gagné, R., Briggs, L., & Wager, W. (1992). *Principles of instructional design (4th ed.)*. Forth Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers, USA.
- Groenez, S. (2013, 111). Gelijk aan de start. Investeren in kinderjaren loont fors. *Weliswaar*, 111(14).
- Hoogewys, A., & Goethals, E. (2013). *Een diamant is voor altijd: Kwalitatief onderzoek naar de ervaren baat van het buddyproject bij gezinnen, zorgverleners en studenten*. Gent: Arteveldehogeschool.
- Horton, R. (2013). *Horton, R. (2013). Executive Summary of The Lancet Maternal and Child Nutrition Series. The Lancet*. Opgeroepen op 06 17, 2016, van www.Thousanddays.org: <http://thousanddays.org/resource/the-2013-lancet-series-on-maternal-and-child-nutrition/>
- Infobrochure voor Hulpverleners. (april 2016, april). *Infobrochure voor Hulpverleners, De Kiem Zwangerschapscentrum*. Veerle Van Helsland.
- Koning Boudewijnstichting. (2017). *Wat betekenen armoede en migratie voor de gezondheid van baby's?* Brussel: KBS.
- Korthagen, F., Koster, B., & Melief, K. &. (2002). *Korthagen, F., Koster, B., Melief, K & Tigchelaar, A. (2002). Docenten leren reflecteren: Systematische reflectie in de opleiding en begeleiding van leraren*. Den Haag: Boom Lemma.
- Mathijssen, C. (2010). *Armoedebestrijding op het platteland: Op zoek naar knelpunten en uitwegen*. CERA.
- OCMW Gent. (sd). *Armoedebelidsplan 2014-2019*. Stad Gent.
- Peeters, B. e. (2007). *Naar een betere zorgrelatie tussen kansarmen en gezondheidswerkers in de perinatale periode. Onderzoeksrapport*. . Gent: Arteveldehogeschool.
- Strand, H., Fox-Young, S., Long, P., & Bogossian, F. (2013). A pilot project in distance education: Nurse practitioner students' experience of personal video capture technology as an assessment method of clinical skills. *Nurse Education Today* , (33) 253.

Studiedienst van de Vlaamse regering. (2017, 01 16). *Vlaamse Armoedemonitor 2015*. Opgehaald van [www.Statistiekvlaanderen.be](http://www.statistiekvlaanderen.be): <http://www.statistiekvlaanderen.be/vlaamse-armoedemonitor-2017>

ten Cate, T. &. (2010). Richtlijn korte praktijkbeoordeling. *Tijdschrift voor medisch onderwijs*, (29) 105-135.

VAPA. (2015-2019). *Vlaams Actieplan Armoedebestrijding*. Opgeroepen op 01 16, 2018, van armoede.vlaanderen.be:
https://armoede.vlaanderen.be/sites/default/files/media/documenten/20150702_ontwerptekst%20VAPA%20-%20DEFINITIEF%20-%20BIS.pdf

9. BIJLAGES

Bijlage 1: Nieuwsbrief 1: maart 2017

een **buddy**
bij de wieg

Een buddy bij de wieg vliegt er weer in!

Bij de start van het nieuwe academiejaar wordt een nieuwe groep studenten en vrijwilligers opgeleid om aan de slag te gaan als buddy. Met deze nieuwsbrief willen we je graag laten weten dat nieuwe gezinnen meer dan welkom zijn!

Maatschappelijk kwetsbare gezinnen in regio Gent kunnen sinds 2009 een beroep doen op een buddy die hen begeleidt **tijdens de zwangerschap tot 1 jaar na de geboorte**.

'Een buddy bij de wieg' is een initiatief van de bacheloropleidingen Vroedkunde en Sociaal Werk van Arteveldehogeschool. Doel is kwetsbare gezinnen richting de **bestaande hulpverlening** helpen en het gezin empoweren. Nadat hulpverleners (artsen, vroedvrouwen, sociaal werkers ...) het gezin hebben aangemeld, krijgt de familie een buddy toegewezen. Die vrijwilliger biedt **één-op-één ondersteuning** tijdens de zwangerschap en het prille ouderschap.

In en rond Gent begeleiden buddy's jaarlijks een **vijftiental gezinnen**. Door uit te breiden naar een vrijwilligersnetwerk, willen we nog meer gezinnen bereiken.

Een gezin aanmelden?

Gezinnen kunnen tijdens de zwangerschap en de eerste weken na de geboorte worden aangemeld door hun hulpverlener of zelf contact opnemen. Belangrijk is wel dat het gezin expliciet wenst begeleid te worden.

Na aanmelding gaat een buddymedewerker langs bij het gezin voor een intakegesprek. We peilen naar de noden en verwachtingen van het gezin en lichten de buddywerking toe.

Aanmelden kan via buddybijdewieg@arteveldehs.be.

Nieuwe folder voor gezinnen en aanmelders

Graag stellen we je **onze nieuwe folder** voor. De folder werd geschreven voor gezinnen en is bedoeld om samen met de zorg- of hulpverlener te lezen. Zo heb je alle informatie bij de hand als je een gezin meer wil vertellen over onze buddywerking.

De folder is gedrukt in vijf talen: Nederlands, Frans, Engels, Arabisch, Turks.

Vraag hier je nieuwe folders aan!

Bijlage 2: Website

Contact | Inloggen | arteveldehogeschool

Home | Wat doen we? | Waarom doen we dit? | Projecten | In de pers | Contact

Een buddy bij de wieg, perinatale coaching van kwetsbare gezinnen

Samen zorgen voor een kwetsbare zwangerschap!

Wat doen we?

Meestachpeppelijk kwetsbare gezinnen kunnen sinds 2009 beroep doen op een buddy-vrijwilliger die hen begeleidt tijdens de periode van zwangerschap en geboorte tot de leeftijd van één jaar. De buddy neemt wkeleijks telefonisch contact op met zijn gezin en brengt ook regelmatig een bezoekje. [Meer lezen?](#)

Het buddy-model

Vanuit praktijkgericht onderzoek werd een buddy-model ontwikkeld dat als leidraad kan gebruikt worden bij de opzet van een buddywerking. De buddy-acties die een buddy onderneemt tijdens een contact met het gezin verlopen volgens een bepaalde methodiek, de 'buddy-actie-diamant'. Deze acties kunnen aan elkaar gelinkt worden en vormen samen de buddy-werking. [Meer lezen?](#)

Een gezin aanmelden?

Wil je als sociaal werker, arts, vroedvrouw, ... een gezin aanmelden of ben je zelf op zoek naar de nodige ondersteuning, contacteer ons dan via de contactpagina. We nemen spoedig contact met je op om gezin en buddy te koppelen zodat de begeleiding kan starten. [Meer informatie?](#)

Bijlage 3 Brochure opzet van een buddywerking Gent

Bijlage 4 informatiebrochure 'Een buddy bij de wieg' Gent

Contact

buddybijdewieg@kruiswiel.be
www.kruiswiel.be/afdeling/afdeling-perinatale-coaching

af
 Antwerp University of Applied Sciences
 School of Health Sciences
 Department of Health Sciences
 2000 Ghent

een buddy bij de wieg

Een buddy bij de wieg
 Perinatale coaching van kwetsbare gezinnen

Samen zorgen voor een kwetsbare zwangerschap!

See buddy bij de wieg is ontwikkeld door:
 Bachelor in de Verzorgende - Bachelor in het Sociaal Werk
 Afdeling Perinatale Zorg

een buddy bij de wieg

Waarom begeleiden we maatschappelijk kwetsbare gezinnen?

In Vlaanderen wordt 12% van de kinderen in kansarme gebieden geboren. In België één op vier. Maatschappelijk kwetsbaarheid heeft een negatieve impact op de zwangerschapsloopstroom voor moeder en kind, en op de ontwikkelingsdoelen van het kind.

Uit onderzoek weten we dat interventie in de zwangere leeftijd kan helpen op de perinatale periode, als 'inbreng' of 'aanpak', kind en soms na geboorte. Onderzoek laat zien dat de eerste 1000 dagen van een kind (zwangere tot de eerste 24 maanden) invloed kan hebben op ontwikkelingsdoelen, en de ontwikkeling van de gezondheid, intelligentie en gedragsproblemen later in de levensloop. Zo krijgt het kind optimale startvoorwaarden.

Maatschappelijk kwetsbare gezinnen in België. Gent kunnen sinds 2007 een beroep doen op een student-buddy die hen begeleidt tijdens de periode van zwangerschap en geboorte tot drie jaar na de geboorte.

Huidtaal worden in en rond Gent ongeveer 15 tot 20 procent geboren. Na een succesvolle proefperiode van het project in regio Gent, zijn overheden de provincie ook - andere. Lidmaatschappen van de Vlaamse (Jewish) Lichaam (Jewish) en Antwerp (Antwerp).

In 2017 werden 3 nieuwe buddy-activiteiten uitgebracht: Just Play, Kruis en Kruis. Alleen en wordt uitgevoerd naar een vrijwilligersmacht. Ze kunnen van ons meer weten bereiken. Een buddy bij de wieg is of momenteel op zoek naar een Vlaamse partner van Antwerpscheiding Lichaam (Jewish) samen met het project zalgevoel naar samenwerking in het kader van kansarmoedebestrijding.

De buddywerking

Vandaag wordt er veel onderzoek naar een buddy-activiteit ontwikkeld dat de link met de praktijk kan worden bij de opzet van een buddy-activiteit. De buddy-activiteit kan een buddy-activiteit worden met verschillende doelen. Deze worden hieronder naar voren gebracht om te laten zien hoe een buddy-activiteit kan worden opgezet.

Nadat hulpverleners het gezin hebben begeleid, krijgt de familie een buddy-activiteit. Dit vrijwillige heeft een op een samenwerking tussen de familie van zwangerschap, geboorte tot de leeftijd van het kind.

De buddy neemt een belangrijke rol over op het moment dat de gezin en kind ook mogelijk een buddy-activiteit. Een buddy bij de wieg kan een belangrijke rol spelen in de informatie. Het kan een belangrijke rol spelen in de informatie. Het kan een belangrijke rol spelen in de informatie. Het kan een belangrijke rol spelen in de informatie.

een buddy bij de wieg

'Fragile and Pregnant' intakepunt

'Fragile and Pregnant' is een educatief basis- en intakepunt dat ontwikkeld werd als deelproject van Een buddy bij de wieg. Het doel is om gezinnen met (potentiële) problemen te identificeren en hen te helpen om een kwetsbare zwangerschap te krijgen en de gezondheid van het kind.

Naast het screenen van specifieke kennis over de sociale determinanten van maatschappelijk kwetsbaarheid, worden de spelers op een snelle manier en interactieve manier bewust gemaakt van de invloed van kwetsbaarheid op zwangerschap en de gezondheid van het kind.

De buddy-activiteit wordt gegeven in de eigen professionele competenties om betere zorg te kunnen bieden. Zorg die gericht is op de noden van kwetsbare gezinnen.

Baasactiviteit

Het spel wordt best best en is als een spel. De spelers worden uitgedaagd om in de tijd van een van de drie paragrafen te kijken die gepaard of oegedend worden gezien in een zwangerschap.

Doel van het spel

Het doel van het spel is om spelers te leren over de sociale determinanten van kwetsbare gezinnen. Het spel wordt best best en is als een spel. De spelers worden uitgedaagd om in de tijd van een van de drie paragrafen te kijken die gepaard of oegedend worden gezien in een zwangerschap.

Doelgroep

De doelgroep bestaat uit medische en sociale hulp- en zorgverleners die met zwangere in contact komen, maar ook uit vrijwilligers en studenten uit het middelbaar, hoger en universitair onderwijs.

Bijlage 5 folder voor gezinnen Gent

Bijlage 6 Rekruteringsflyer vrijwilligers Gent

Een buddy bij de wieg zoekt vrijwilligers!

Samen zorg dragen voor een
zwangerschap en een baby!

Heb je affiniteit met
kwetsbare gezinnen?

Voel je er wel wat voor
om gezinnen te
begeleiden in de periode
van zwangerschap tot de
leeftijd van één jaar?

Kan je je enkele uurtjes
per week vrijmaken?

**Kom dan ons
buddy-team
versterken!**

Een buddy bij de wieg is een initiatief van:

De bacheloropleidingen Voedkunde en Sociaal Werk, Arteveldehogeschool

Interesse?

buddybijdewieg@arteveldehs.be

Meer informatie?

<https://www.arteveldehogeschool.be/projecten/een-buddy-bij-de-wieg>

arteveldehogeschool
LID VAN DE ASSOCIATIE UNIVERSITEIT GENT

Bijlage 7 programma vorming buddy's

Vorming 1

18.30u - Ontvangst met broodjes	15'
18.45u - Inleiding: Voorstelling en Voorgeschiedenis	10'
18.55u – Getuigenis van een buddy	15'
19.10u - Inleefspel 'Brooz'	90'
20.40u – pauze	5'
20.45u – buddy-model Theoretische kaders maatschappelijke kwetsbaarheid	45'

Vorming 2

18.30u – Ontvangst met broodjes	15'
18.45u – Als buddy aan de slag	15'
19.00u – theoretische kaders Het buddy-model a.h.v. buddy-diamant	45'
19.45u – pauze	15'
20.00u – Kwetsbare zwangerschap	60'

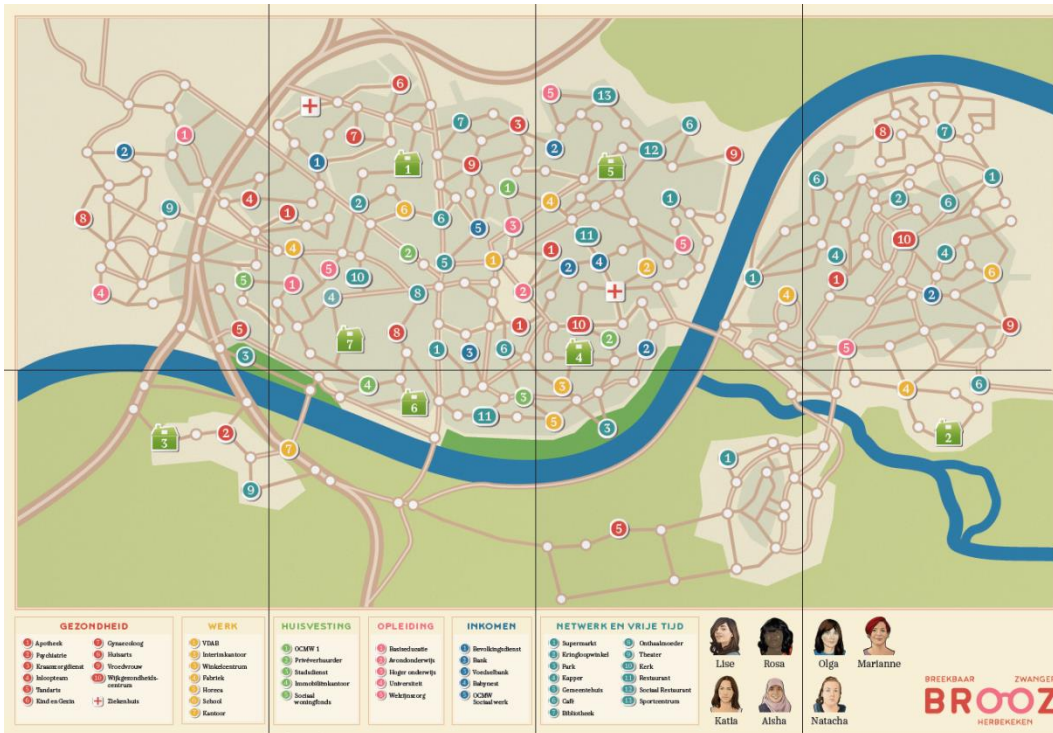
Vorming 3

18.30u – Ontvangst met broodjes	15'
18.45u – Zoeken in de sociale kaart	60'
19.45u – pauze	15'
20.00u - Buddy bij de wieg in de praktijk-casuïstiek	60'
21.00u – Praktische zaken	30'

Bijlage 8 'Brooz' kennis- en inleefspel

BREEKBAAR ZWANGER BROOZ HERBEKEKEN

Katia

Ik ben 20 jaar en woon samen met mijn vriend Filip (24 jaar) in een klein, maar zeer proper rijhuis (nummer 5 op het spelbord). We hebben beiden een diploma TSO behaald. We werken beiden in een fabriek niet zo ver van huis. We hebben een hond Basiel en gaan wekelijks bowlen in een club waar we veel vrienden hebben. Ik heb astma. We hebben beiden soms last van ons biortme door het ploegenwerk. Filip rookt, maar zal nooit binnen in huis roken.

Natacha

Ik ben 22 jaar en woon in een klein rijhuis (nummer 1 op het spelbord) met twee slaapkamers samen met mijn vader. Ik heb op 19 jarige leeftijd mijn zesde jaar BSO afgewerkt. Ik behaalde dus geen diploma secundair onderwijs. Ik ben minder begaafd. Ik heb al verschillende pogingen ondernomen om te werken maar telkens werd ik ontslagen wegens "niet goed genoeg". Mijn vader werkt en hij onderhoudt me, er zijn geen schulden. Ik ben aangesloten bij de mutualiteit. Ik ga vaak iets drinken in het buurtcafé. Ik heb een psychiatrisch verleden.

Rosa

Ik ben 18 jaar en afkomstig uit Sierra Leone, ik spreek Engels en een klein beetje Nederlands. Ik ga naar school en volg daar les in het 4de jaar BSO haartooi. Ik doe geen weekendwerk of vakantiejob. Ik woon samen met mijn drie zussen en mijn ouders in een klein huisje aan de rand van het stad (nummer 2 op het spelbord). Ik heb obesitas. Ik heb veel vrienden en heb een hele goeie relatie met mijn zussen.

Aisha

Ik ben 19 jaar en een jonge moslima. Ik groeide op in mijn thuisland en trouwde enkele maanden geleden met een verre neef uit België. Na het huwelijk verhuisde ik hierheen, maar ik spreek nog geen Nederlands. Samen met mijn man woon ik in bij zijn ouders een rijhuis in de stad (nummer 7 op het spelbord). Ook zijn 2 zussen en jongere broer wonen daar. Mijn man werkt voltijds in de nachtploeg van een fabriek in de buurt. Ik heb hier geen vrienden noch eigen familie. Mijn moeder en zussen wonen allen in het thuisland. Ik mis hen vaak en vind het moeilijk me aan te passen aan mijn nieuwe leven.

Bijlage 9 Rekruteringsflyer vrijwilligers Sint-Niklaas

EEN BUDDY BIJ DE WIEG ZOEKT VRIJWILLIGERS

SAMEN ZORG DRAGEN VOOR EEN KWETSBARE ZWANGERSCHAP

Heb je affiniteit met kwetsbare gezinnen?
Voel je er wel wat voor om een gezin te begeleiden
in de periode van zwangerschap tot de leeftijd van
één jaar?
Kan je je enkele uurtjes per week vrijmaken?
Kom dan zeker ons buddy-team versterken!

EEN BUDDY BIJ DE WIEG

een **buddy**
bij de wieg

Wat doet een buddy?

Als buddy begeleid je een gezin gedurende de periode van de zwangerschap en de geboorte tot de leeftijd van 1 jaar. Je neemt als buddy wekelijks telefonisch contact op met het gezin en je brengt hen om de 2 à 3 weken een bezoekje.

Als buddy ondersteun je een gezin niet met middelen maar zoek je samen naar oplossingen. Je neemt de rol op van coach, dit betekent dus dat je niet zelf aan de slag gaat, maar het gezin helpt zich sterker te voelen in hun kwetsbare situatie.

Ons engagement?

We bieden een deskundige ondersteuning, vorming en ervaringsuitwisseling met mede-buddy's. Je leert over het intergenerationele en maatschappelijke aspect van armoede, over het maatschappelijk vangnet voor kwetsbare gezinnen en over de periode van zwangerschap, geboorte en kraamtijd. Ook leer je hoe je jouw rol als buddy een waardevolle invulling geeft!

interesse?
buddybijdewieg@sint-niklaas.be
0475 75 67 79

V.U.: Schepenen Marjke Henne - Sofie Heyrman - Grote Markt 1 - 9100 Sint-Niklaas

Bijlage 10 Folder voor gezinnen Sint-Niklaas

EEN BUDDY BIJ DE WIEG IETS VOOR JOU?

EEN BUDDY TIJDENS JE ZWANGERSCHAP EN HET EERSTE LEVENSJAAR VAN JE KINDJE?

Woon je in de regio van Sint-Niklaas en heb jij
nood aan iemand die je steunt bij je zwangerschap?
Maak dan kennis met een buddy!

EEN BUDDY BIJ DE WIEG

Wat doet een buddy?

Een buddy begeleidt jouw gezin gedurende de periode van de zwangerschap en de geboorte tot de leeftijd van 1 jaar. Jouw buddy neemt wekelijks telefonisch contact op met jou en brengt jou om de 2 à 3 weken een bezoekje.

Een buddy luistert naar jou en zoekt samen met jou naar oplossingen bij een probleem. Een buddy neemt de rol op van coach en hij/zij verwijst je door naar organisaties die jou goed kunnen helpen.

Meer informatie geven we graag in een persoonlijk gesprek!

interesse?
buddybijdewieg@sint-niklaas.be
0475 75 67 79

V.U.: Schepenen Marijke Henne - Sofie Heyman - Grote Markt 1 - 9100 Sint-Niklaas

Bijlage 11 Rekruteringsflyer voor vrijwilligers Ronse

Buddy bij de wieg zoekt vrijwilligers!

Samen zorg dragen voor een zwangerschap en een baby!

Heb je affiniteit met kwetsbare gezinnen?

Voel je er wel wat voor om een gezin te begeleiden in de periode van zwangerschap tot de leeftijd van één jaar?

Kan je je enkele uurtjes per week vrijmaken?

Kom dan ons buddy-team versterken !

Meer info:

☎ 0474 74 42 45

🏠 Huis van het kind Ronse - Abeelstraat 35, bus 001

@ huisvanhetkind.Ronse@kinderpreventie.be

In samenwerking met Arteveldehogeschool.

HUIS VAN HET KIND

Abeelstraat 35, bus 001 | 9600 Ronse | 0474 74 42 45

Bijlage 12 Intakeformulier voor gezinnen

Datum intake:

Datum 1ste contact buddy-gezin:

Buddy:

Datum einde buddy-begeleiding:

Doorverwijzer:

Persoonlijke informatie	
Naam	
Adres	
Telefoon	
Geboortedatum	
Datum bevalling	
Aantal maanden zwanger	
Kinderen + leeftijd	
Partner	
Land van herkomst moeder	
Aantal jaar in België (moeder)	
Land van herkomst partner	
Aantal jaar in België (partner)	
Communicatietaal	
Cursus NL	
Opleidingsniveau	
Huisarts	
Vroedvrouw	
Gynaecoloog	
Sociaal werker	
Andere hulpverleners	
Woonsituatie (huisvesting en huisraad)	
Financiële situatie (werk – uitkering – leefloon)	

Administratie (regularisatie – mutualiteit – ...)

Psychosociale situatie (mentaal – sociaal netwerk)

Hulpvraag

Situatieschets

Bijlage 13 Valorisatie en acties

Valorisatie Gent

	Datum	Organisatie/ tijdschrift	Locatie/ auteurs	Medewerker(s)
Publicaties	19 april 2017	Voorstel van resolutie betreffende het belang van borstvoeding, 1141 Nr.1 19 april 2017 (2016-2017)	Kind en Gezin	Simonne Jacobs
	14 juni 2017	Kerk en Leven, p.11	Peggy De Laet & Jozefien Van Huffel	Kaat Helsloot
	Oktober 2017	'Inspirerende praktijken in verband met kinderarmoedebestrijding in Belgische steden'	Émilie CHARLIER, Pieter-Jan DE GRAEVE en Charles GLINEUR	Kaat Helsloot en Katrien Roels
	Sept-oktober 2017	'Buddy bij de wieg', Weliswaar, welzijns- en gezondheidsmagazine voor Vlaanderen, nr. 135, p. 24	Weliswaar	Kaat Helsloot
	1 december 2017	'Een buddy bij de wieg', Randkrant	Gerard Hautekeur	Simonne Jacobs, Liesbeth Jorissen, Marianne Vanbellinghen, Joeri Vermeulen, Kaat Helsloot
	8 januari 2018	En Belgique, le coaching perinatal les étudiants sages-femmes au chevet de la pauvreté, Le quotidien du médecin, n° 9629	Benjamin Leclercq	Véronique Laureys
	13 januari 2018	Brooz, breekbaar zwanger herbekeken, Tijdschrift Soroptimist Scaldylis	Kaat Helsloot	Mieke Embo

Vormingen	3 oktober 2017	Colloquium kinderarmoede, organisatie Staatssecretaris Demir Zuhul	Brussel	An De Craecker, Kaat Helsloot en buddy (getuigenis)
		Voordracht 'Buddy bij de wieg' aan studenten verpleegkunde Arteveldehogeschool voor vak 'wereldburgerschap – diversiteit in de maatschappij'	Gent, Arteveldehogeschool	An De Craecker
Lezingen	20-24 april 2017	Voorstelling een buddy bij de wieg, Urban Healthweek	Rotterdam, Hogeschool Rotterdam	Katrien Roels
	16 juni 2017	Voorstelling buddywerking op Platform kwetsbaar zwanger	Gent, St Camillus	Kaat Helsloot
	6 februari 2018	'Een buddy bij de wieg, perinatale coaching van kwetsbare gezinnen, Onderzoeksdag	Gent, Arteveldehogeschool	An De Craecker
	27 februari 2018	voorstelling een buddy bij de wieg tijdens het lanceringsmoment van het Brooz-inleefspel	Gent, Arteveldehogeschool	Kaat Helsloot
	23 maart 2018 (gepland)	'Een buddy bij de wieg, perinatale coaching van kwetsbare gezinnen', symposium NVKVV	Oostende	Kaat Helsloot
	maart 2017	'Waarom arme mensen arm zijn'	Bern	An De Craecker
Bordspel 'Brooz'	spelbegeleidingsmomenten 2017	Spel gespeeld met studenten hogeschool, personeel sociale organisaties, docenten hogeschool, ervaringsdeskundigen	Turnhout (hogeschool Thomas More), Sint-Niklaas (vzw Open poortje), Gent (vzw De link), Asse (K&G), Gent (Arteveldehogeschool, studenten en docenten vroedkunde, Jette	An De Craecker en Karolien Willems

			(Erasmushogeschool), Gent (2-daagse vorming kwetsbaar zwanger)	
	Spelbegeleidingsmomenten 2018	Studenten vroedkunde	Gent Arteveldehogeschool	An De Craecker en Karolien Willems
	27 februari 2018	Lanceringsfeest vernieuwd Brooz inleefspel	Gent, Arteveldehogeschool & Soroptimist Gent Scaldylis	Mieke Embo, An De Craecker, Karolien Willems en Kaat Helsloot
Overige	9-10 Februari 2017	Standenmarkt tweedaagse vorming 'Kwetsbaar zwanger'	Gent	An De Craecker en Riene Bijmens (buddy)
	4 mei 2017	Standenmarkt Lejo TEENS toonmoment en mobiele tienermoederwerking	Gent	An De Craecker

Acties Gent

Datum	Actie	Locatie	Medewerkers
12/12/2016- 16/01/2017- 14/02/2017- 24/03/2017- 18/04/2017- 09/05/2017- 01/06/2017- 04/09/2017- 26/10/2017- 7/12/2017	Teamoverleg buddywerking Gent	Gent	An De Craecker, Katrien Roels, Kaat Helsloot
22/12/2016	Eerste teamoverleg met partners	Gent	Kaat Helsloot, Talitha Hollander (Ronse), David Van Steenberghe (Sint-Niklaas)
10/01/2017	Overleg Odisee Hogeschool	Sint-Niklaas	Katrien De Wilde, Marleen Vercauteren, Monique Michiels, Marijke Goedemée, Sarah Steckel, Kaat Helsloot, An De Craecker

19/01/2017	Teamoverleg partner St Niklaas, Domo Vzw	Sint-Niklaas	Kaat Helsloot, David Van Steenberg
26/01/2017	Lerend netwerk 'kick off'	Gent	Kaat Helsloot, An De Craecker, Katrien Roels, Simonne Jacobs, Sarah Philippens (Buddy Limburg), Christine Ceulemans (Buddy Antwerpen), Annick Heyns (Buddy Turnhout), Gitte Somers (Buddy Turnhout)
31/01/2017	Klankbordgroep 1	Gent	Hilde De Grave (Vita Nova, Sint-Niklaas), Severine Merckx (De Kiem, Sint-Niklaas), Els De Vos (Stad Gent), Wendy Eerdeken (opleiding SOW), Riene Bijmens (ex-buddy), Sylvia Lis (OCMW Gent), Feride Dedeci (vzw Reno Ponton), Talitha Hollander (partner Ronse), An De Craecker, Katrien Roels, Kaat Helsloot, Mieke Embo (opleidingscoördinator Vroedkunde)
2/02/2017	Overleg Expertisecentrum De Kraamkaravaan	Gent	Hanne Devos, Karen Lauwaert en Kaat Helsloot
24/02/2017	Overleg Kabinet Homans	Brussel	Laurens Van Dorpe en An Van Cauwenberghe, An De Craecker, Kaat Helsloot
07/03/2017	Overleg Kras vzw	Gent	Ria Roossens, Katrien Roels, An De Craecker, Kaat Helsloot
30/03/2017	Overleg partners Sint-Niklaas	Sint-Niklaas	Katrien De Wilde, Marleen Vercauteren, Monique Michiels, Marijke Goedemée, Sarah Steckel, Heidi Schelfhout, Cats De Jonghe, Kaat Helsloot, katrien Roels
02/05/2017	Klankbordgroep 2	Gent	Christine Dierckx (sociaal werk), Cats De Jonge (St Niklaas), Laurens van Dorpe (armoedebestrijding kabinet Homans), Christa Claeys (De link), Laura Polfliet (stagiaire OCMW Gent kinderarmoedebeleid), Mariska Storm (Companion), Talitha Hollander (partner

			Ronse), An De Craecker, Katrien Roels, Mieke Embo (opleidingscoördinator Vroedkunde), Kaat Helsloot
15/05/2017	Lejo overleg Jeugd en Welzijn	Ronse	Werkgroep jeugd en welzijn Ronse en Kaat Helsloot
23/05/2017	Vorming buddymedewerkers Sint-Niklaas	Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout, Katrien De Wilde, Sarah Steckel, Monique Michiels, Marijke Goedemée, An De Craecker en Kaat Helsloot
23/05/2017	Vorming buddymedewerkers Erasmushogeschool	Jette, Brussel	An De Craecker, Simonne Jacobs, Marianne Van Bellinghen, Sigrid Vandenberghe
29/05/2017	Overleg partner Ronse	Ronse	Talitha Hollander, Hilde Van Ommeslaeghe, Kaat Helsloot, An De Craecker, en andere partners OCMW Ronse, AZ Glorieux, De Vrolijke kring, Kind en Gezin
6/06/2017	Vorming 1 Buddy's Gent (deel 1) – 3 u	Gent	An De Craecker, Katrien Roels en Kaat Helsloot, buddy's en Expertisecentrum Kraamzorg De Kraamkaravaan Gent
13/06/2017	Vorming 1 Buddy's Gent (deel 2) – 3u	Gent	An De Craecker, Katrien Roels en Kaat Helsloot, buddy's
16/06/2017	Overleg Platform kwetsbaar zwanger	Gent	Platform kwetsbaar zwanger en Véronique Laureys en Kaat Helsloot
06/07/2017	Vorming buddymedewerkers Ronse	Gent	Talitha Hollander, Liselot Vanderstraeten, Nora Dissoune, An De Craecker, Katrien Roels, Kaat Helsloot
06/07/2017- 25/08/2017- 29-09-2017- 07/11/2017- 05/12/2017- 11/01/2018- 08/02/2018- ...	Intervisie met buddy's	Gent	Buddy's, An De Craecker, Katrien Roels en Kaat Helsloot
11/09/2017	Overleg Lejo Gent	Gent	Veronique Laureys en Katrien Roels

28/09/2017	Vorming 2 Buddy's Gent (deel 1) – 3u	Gent	An De Craecker, Katrien Roels en Kaat Helsloot, buddy's
05/10/2017	Vorming 2 Buddy's Gent (deel 2) – 3u	Gent	An De Craecker, Katrien Roels en Kaat Helsloot, buddy's
9/10/2017	Lerend netwerk	Gent	Wietske Willemse (Buddy Rotterdam), Christine Ceulemans (Buddy Antwerpen), Sarah Philippens en Annelies Jaeken (Buddy Limburg), Gitte Somers en Ann Reale (Buddy Turnhout), Marianne Van Bellinghen, Simonne Jacobs, Sigrid Vandenberghe en Caroline Lettens (Buddy Asse), Sanne Zoilée, Monique Michiels, Marijke Goedemée en Heidi Schelfhout (Buddy Sint-Niklaas)
10/10/2017	Klankbordgroep 3	Gent	Christine Dierckx (sociaal werk), Wendy Eerdeken (Sociaal werk-ODC Gezinskracht), An Raes (Pedagogiek Jonge Kind – hoofdpromotor ODC Gezinskracht), Hanne Devos (ECK De Kraamkaravaan), Heidi Schelfhout (partner St Niklaas), An Van Cauwenberghe (beleidsmedewerker armoedebestrijding kabinet Homans), Mariska Storm (Companjon-De Katrol), Hilde De Graeve (Vroedkunde en centering pregnancy De Kiem St Niklaas), Wies Timmermans (Babynest), Kristel Martens (netwerkondersteuner Huis van het kind), An De Craecker, Katrien Roels, Mieke Embo (opleidingscoördinator Vroedkunde), Veronique Laureys (buddymedewerker), Kaat Helsloot
19/10/2017	Vorming 2 Buddy's Gent (deel 3) – 3u	Gent	An De Craecker, Katrien Roels en Kaat Helsloot, buddy's
15/11/2017	Overleg OCMW Gent	Gent	en An de Craecker en Kaat Helsloot

28/11/2017	Overleg Vraaggericht werken	Kind en Gezin	Inloopteams Kind en Gezin Gent en Véronique Laureys en Kaat Helsloot
8/3/2018	Overleg opstart buddywerking Geraardsbergen (gepland)	Gent	Nico De Jaegere (ABVV-jongeren) en Kaat Helsloot
9/03/2018	Overleg huis van het kind Gent (gepland)	Huis van het kind	Els Devos, An De Craecker en Kaat Helsloot

Valorisatie Sint-Niklaas

	Datum	Organisatie/ tijdschrift	Locatie/ auteurs	Medewerker(s)
Publicaties	Oktober 2017	Digitale nieuwsbrief naar intermediairen	Stad en ocmw Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
	November 2017	Azo-hee, Welzijnsmagazine	Stad en ocmw Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
Vormingen	23/05/2017	'een buddy bij de wieg' door Kaat Helsloot en Ann De Craecker	Odisee campus Waas	Heidi Schelfhout Cats De Jonghe Katrien De Wilde Marijke Goedemé Monique Michiels
	09/10/2017	Lerend Netwerk Buddy bij de wieg	Arteveldehogeschool, Campus Kantienberg	Heidi Schelfhout Marijke Goedemé Monique Michiels Sanne Zoilé
Overige	08/09/2017	Infantregioswerkgroep Sint-Niklaas	CKG 't Open Poortje Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
	29/09/2017	Infomoment De Kiem	Zaal Familia Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout Sanne Zoilé
	10/10/2017	Klankbordgroep Buddy bij de wieg	Arteveldehogeschool, Campus Kantienberg	Heidi Schelfhout

Acties Sint-Niklaas

Datum	Actie	Locatie	Medewerkers
14/06/2017	Overleg Odisee	Odisee campus Waas	Heidi Schelfhout, Cats De Jonghe, Katrien De Wilde
06/07/2017	Overleg De Kiem	Huis van het Kind Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
September 2017	Aanvraag GSM-toestel (buddyfoon)	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
September 2017	Aanvraag e-mailadres buddybijdewieg@sint-niklaas.be	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
September 2017	Opmaak flyers	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
13/09/2017	Overleg Odisee	Odisee campus Waas	Heidi Schelfhout, Katrien De Wilde, Marijke Goedemé, Monique Michiels, Sanne Zoilé, Sarah Steckel
Oktober 2017	Vacature plaatsen voor vrijwilligers	Vrijwilligerswerk.be	Heidi Schelfhout
04/10/2017	Voorstelling project bij DOMO	CKG 't Open Poortje Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
12/10/2017	Voorstelling project bij werkgroep Kansen voor kinderen	OOC, Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
23/10/2017	Voorstelling project bij afdelingsteam Welzijn	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
26/10/2017	Kennismaking vrijwilliger	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
24/01/2018	Kennismaking kandidaat vrijwilliger	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
24/01/2018	Intake gezin	Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
25/01/2018	Voorstelling project tijdens 'Welzijnshuis aan het woord'	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
30/01/2018	Afspraak kandidaat vrijwilliger	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
31/01/2018	Intake gezin (niet thuis, nieuwe afspraak)	Haasdonk	Heidi Schelfhout
31/01/2018	Kennismaking vrijwilliger	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
07/02/2018	Kennismaking kandidaat vrijwilliger	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout
09/02/2018	Persmoment	Welzijnshuis Sint-Niklaas	Heidi Schelfhout

Acties Ronse

Datum	Actie	Locatie	Medewerkers
22/12/2016	Teamoverleg met partners	Gent	Kaat Helsloot, Talitha Hollander, David Van Steenbergen
31/01/2017	Klankbordgroep	Gent	Talitha Hollander en anderen
16/02/2017	Vorming 'met kwetsbare vrijwilligers aan de slag'	Gent	Liselot Vanderstraeten, Talitha Hollander
02/05/2017	Klankbordgroep	Gent	Talitha Hollander en anderen
29/05/2017	Overleg met toeleiders Ronse	Ronse	Talitha Hollander, Kaat Helsloot, Hilde Van Ommeslaeghe en anderen
06/07/2017	Toelichting opzet buddy bij de wieg werking	Gent	Talitha Hollander, Liselot Vanderstraeten, Nora Dissoune